

POKALBIS SU DAINININKE

Lilija Šukytė apie savo įspūdžius Chicagoje, dainuotas ir dainuosimas partijas Metropolitan operoje ir apie tai, kas labiausiai prie širdies

Rytoj, kovo 5 d. (sekmadienį) 3 val. popiet Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, Chicagoje, kasmetinis, bet ne eilinis įvykis: "Draugo" koncertas ir 16-tojo romano konkurso premijos įteikimas naujam laureatui. Kaip žinome, šiemetinis konkurso laimėtojas yra rašytojas Pranas Naujokaitis, o mecenatas — Vacys Petrauskas, mūsų lietuviškosios literatūros gyvastingumui paskyręs 1.000 dolerių.

Bet ypač miela, kad šiemet šios "Draugo" muzikos ir literatūros šventės dėmesio centre yra ir mūsų žymioji Metropolitan operos solistė Lilija Šukytė. Koncerto - literatūros šventės išvakarėse užkalbinome laukiamą viešnią keliais žmogiško smalsumo klausimais. Lilijos Šukytės atsakymai, tikimės, bus įdomūs kiekvienam muzikos mylėtojui, o laukiamo koncerto klausytojams iš karto užmegs nuoširdų kontaktą su pačia dainininke.

— Kokius įspūdžius išsivežėte iš Chicago po ankstesniųjų metų koncertų ir po pernykštes "Traviatos"?

— Chicagoje man teko koncertuoti kiekvienaisiais pastaraisiais metais. Visada išsiveždavau iš čia kuo geriausius įspūdžius. Chicago publika visuomet šiltai nuoširdi ir kultūringa.

Po praeitų metų "Traviatos" buvau labai patenkinta, nes turėjau progos arčiau pažinti ir dainos kolegas lietuvius, apie kuriuos anksčiau tik buvau skaičiusi. Man džiugu, kad pernykščiai mūsų "Traviatos" spektakliai praėjo su tokiu dideliu pasisekimu.

— Šia proga mūsų skaitytojams būtų labai įdomu ką nors detaliau sužinoti apie Jūsų dainininkės garsiojoje Metropolitan operoje: kuriose operose lig šiol dainuota, ką artimiausiu laiku teks dainuoti?

— Apie savo darbą Metropolitan operoje galėčiau daug kalbėti. Paminėsiu kai ką tik trumpai. Jaunas dainininkas, vos metas išbuvęs šioje operoje, negalėdavo reikalauti pagrindinių rulių. Šiais metais buvau didžiųjų rulių, kaip mes čia įpratę sakyti, "understudy". Dainavau šiose operose: Rigoletto, Electra, Aida, Lucia di Lammermoor ir Peter Grimes. Mano lig šiol didžiausias pasirodymas Metropolitan operoje bus Helen Niles vaidmuo operoje "Mourning Be-

comes Electra". Pats kompozitorius (Marvin David Levy) parinko mane tai operai, kurios pasaulinė premjera įvyks kovo 17 d. Helen Niles vaidmuo yra labai artimas Micaelos vaidmeniui Carmen operoje. Pati rolė turi daug vokalių ir vaidybių galimybių.

Po "Draugo" koncerto dainuosiu Hunter kolegijoje New Yorke su Jerome Hines ir Nicolai Gedda — atlikis Puccini arijas. Kovo 12 d. įvyks iškilmingoji Metropolitan operos dainos šventė New Yorko Filharmonijos salėje — ten dainuosiu Mozartą. Šiais metais turėjau pasisekusią audiciją pas Leonardą Bernsteiną — mano debiutas su New Yorko Filharmonijos orkestru įvyks liepos 7 ir 8 d. New Yorke. Be to, garsioji dainininkė Rosa Ponselle angažavo mane dainuoti Baltimorės operoje. Dainuosiu Lauretta rolę operoje Gianni Schicchi ir Marijos rolę operos "La Guerra" pasaulinėje premjeroje.

Pasirinkti dabar tarp įprastų klasiškų, romantiškų ar modernių operų yra sunku. Tai galėsiu padaryti tik tuomet, kada būsiu jau įvairių stilių operas dainavusi.

— Iš patirties žinome, kad žymieji operų solistai ne visi mėgsta reikštis ir šiaip neoperinių koncertų programose. Sakysim, mūsųose vien tik dainos (Nukelta į 2 psl.)

— Kurios dainuotos operos buvo Jums arčiausiai prie širdies ir kurios iš nedainuotų labiausiai Jums patiktų?

— Šiuo momentu man artimiausios dainuotos operos yra "Bohema" ir "Traviata". Tačiau žmogaus skonis keičiasi su amžiumi ir patirtimi. Buvo laikas, kada Mozarto muzika man buvo neprieinama. 1965 metais Stratfordo Shakespeare'o festivaly dainavau 33 spektaklius "Figaro vestuvėse". Tik tuomet pradėjau vertinti Mozarto genijų ir grafišes Almavivros rolę. Tai buvo didelė vokalinė ir muzikinė disciplina. Norėčiau ir ateityje turėti progų dainuoti Mozarto operose.

— Pasirinkimo atveju tarp įprastų klasiškųjų operų ir mo-

derniųjų, kurias labiau rinktumėtės? Ar sakysim, kokį Verdi, Wagnerį, Puccinį, Offenbachą, Čaikovskį, o gal Britteną, Bergą, Orfą ir kitus panašius?

— Moderni opera man nėra prie širdies, nors mano visi svarbiausi debiutai buvo modernioje operoje. 1964 m. įvyko mano pirmas operinis pasirodymas "Lady Billows" rolėje Britteno operoje "Albert Herring". 1965 m. sukūriau Deirdre vaidmenį premjeroje to paties vardo operoje. Šiais metais Metropolitan operoje turiu Helen Niles rolę operos "Mourning Becomes Electra" pasaulinėje premjeroje. Taip pat dainuosiu Marijos rolę Rossellini operoje "La Guerra", kurios pasaulinė premjera įvyks Baltimorėje.

Pasirinkti dabar tarp įprastų klasiškų, romantiškų ar modernių operų yra sunku. Tai galėsiu padaryti tik tuomet, kada būsiu jau įvairių stilių operas dainavusi.

— Iš patirties žinome, kad žymieji operų solistai ne visi mėgsta reikštis ir šiaip neoperinių koncertų programose. Sakysim, mūsųose vien tik dainos (Nukelta į 2 psl.)

STEBUKLAS PRIE DAUGUVOS

Nauja Adolfo Valeškos mozaika lietuvių bažnyčioje

ST. DAUNYS

Nepilno šimtmečio tėkmėje Amerikos lietuviai pastatė daug gražių bažnyčių. Pirmųjų lietuvių ateivių svarbiausias rūpestis buvo organizuoti lietuviškas parapijas ir prie jų steigti parapijines lietuviškas mokyklas, kad bažnyčiose skambėtų lietuvių kalba, aidėtų lietuviškos giesmės, o mokyklose tėvų atsivežtas gimtasis žodis būtų perduotas kitoms kartoms. Lietuvių statytose bažnyčiose tautinių motyvų betgi nedaug teuz-

tiksime. Nebuvo savųjų inžinierių, architektų, dailininkų. Bažnyčias statė svetimieji amatininkai, kurie nežinojo Lietuvos ir kuriems terūpėjo tik įprastinė maldos namų statyba. Tautiniai motyvai lietuvių statytose bažnyčiose pastebimai pradėjo reikštis, tik dabartinei naujų lietuvių ateivių bangai užtvinus. East St. Louis, Roselande, Marquette Parke, Maspeth ir kitur pastatytos naujos lietuviškos bažnyčios, kurios atkreipia praevio akį savo lietuvišku žvalumu.

Prieš 40 metų Chicago Marquette Parke įkurtą lietuvių parapiją ir prieš 10 metų statytą naująją šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią kovo 5 d. mozaikos "Stebuklas prie Dauguvos" pašventinimu užbaigia savo išorės puošimą.

Dailininko A. Valeškos meno studijos atliktoji mozaika "Stebuklas prie Dauguvos" mus nukelia į 1518 metus, kada lietuvių kariuomenė vedė sunkią kovą su Maskva. Dauguva buvo patvinusi, ir lietuvių kariuomenė negalėjo per ją persikelti. Tada kariuomenės vadovas ant risto žirgo pasirodė šv. Kazimieras ir stebukliu padėjo lietuvių kariuomenei persikelti per Dauguvą ir prie Polocko sumušti Maskvos kariuomenę. Legenda pasakoja, kad šv. Kazimieras dar 10 kartų stebuklais yra padėjęs lietuviams nugalėti priešus. Šv. Kazimiero stebuklas, prie Dauguvos buvo jau atvaizduotas ir Hilarionio knygelėje, išleistoje 1629 m. Neapolyje,

Italijoje, Panevėžio katedroj buvo taipgi dail. Jono Mackevičiaus paveikslas, vaizduojas šv. Kazimiero stebuklą prie Polocko.

Svenciausios Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonas prel. V. Černauskas paaiškino: — Esu pradėto darbo tęsėjas. Džiaugiuosi, kad mūsų gražioje bažnyčioje jamžintas Lietuvos šventasis šv. Kazimieras ir visa Lietuva. Vakarinėje bažnyčios pusėje mozaiką "Stebuklas prie Dauguvos" šventinsime kovo 5 d. Kanauninkas V. Zakarauskas dar papildė: — Ruošiantis statyti bažnyčią, norėta jamžinti šv. Kazimierą bažnyčios viduje, bet nerasta ryškiau tinkamos vietos. Tada susitarta su dail. A. Valeškos meno studija dėl mozaikų bažnyčios išorėje. Tuometinis parapijos klebonas J. Paškus bažnyčios puošimo minčiai pritarė. Pastaciau bažnyčią, noriu ją ir užbaigti. Jei aš nepadarysiu, tai kas gi padarys.

Prieš keletą metų rytinėje bažnyčios pusėje įdėtoji mozaika vaizduoja Mindaugo krikštą. Ten pabrėžtas tautinis motyvas — Lietuvos valstybės suverenumas. Naujoji mozaika vakarinėje pusėje ryškina šv. Kazimiero reikšmę Lietuvos laisvės kovose.

Mozaikos piešinys dail. A. Valeškos. Pats dailininkas mozaikos šventinimo išvakarėse dar paaiškino, jog Chicago klimatas nedėkingas freskai. O tuo tarpu mozaika patvari ir išliekanti. Senose Romos bažnyčiose bei šventyklose mozaikos išliko spalvingos tūkstantais metų.

Šv. Kazimieras dail. Adolfo Valeškos mozaikoje šv. Mergelės Marijos gimimo bažnyčios išorinėje sienoje, Marquette Parke, Chicagoje (detalė). Mozaikos pašventinimas įvyks šį sekmadienį (kovo 5 d.) po sumos. Nuotrauka P. Petručio

Kertinė Parastė

ŠVENTĖS IR ŠIOKIADIENIAI

Sventės ir parada žmogų kažkaip pakiliau nuteikia, sustiprina dvasią ir palieka iš po tų švenčių kokia nors džiaugsmo dalis ir šiokiadieniui. Nesvarbu, ar tos šventės būtų visuomeninės, tautinės ar meno šventės. Tų švenčių lietuviai turi daug, jas stengiasi iškilmingai praversti ir dažniau siai tai gerai pavyksta. Tačiau įdomiausia, kiek lieka to šventinio džiaugsmo šiokiadieniui. Nes ir kongresai, ir išvykos, ir konferencijos yra kaip tik tam, kad įgytume stiprybės kasdienybei, kad suvažiavę bendrai cementuotumės ateities darbui ar kovai už išlikimą. Todėl nenuostabu, kad dar ir dabar kalbama spaudoj, kiek davė naudos vienas ar kitas kongresas ar demonstracija.

"Draugo" dienaštis jau šešioji metai rengia romano konkurso laimėtojo apvainikavimo šventę, kuri greičiau būna ne tiek paties autoriaus, kiek visų lietuvių šventė, nes naujas literatūrinis kūrinys sukelia susidomėjimo net ir tuose sluoksniuose, kurie gal šiaip jau nelabai knyga domisi. Ypač, kad tos knygos visuomenėn išleidimas jau surištas ir su išskirtine dainos ar muzikos programa. Tiesa, šventės metu nuperkama ir nemaža knygų, o tai dar labiau pagrina pačią šventę, nors tikroje ne kam kitam, bet knygos išlikimui ir ruošiamą tokią šventę.

Siuo metu gal kiek ir rečiau, bet vis dar pasitaiko užuomi-

žiūrėdami į gerą italų literatūrą, nemanytume, kad tos premijos ten prisideda prie literatūros smukdymo. Amerikoje premijų yra taip pat gausybė, nes čia knyga premijuojama ir klubai ir žurnalai. Tačiau niekas dėl to neverkia, nes visais būdais norima platinti knygą. Taigi ir mūsųose kiekvienas literatūros rėmimas yra sveikintinas.

Mūsų kūrėjų eilės retėja. Ateina vienas kitas ir naujas, bet jau niekas nepajėgs užpildyti tų eilių, kurios pasitraukia kartais ne todėl, kad tas ar kitas rašytojas nebėra kūrybingas, bet tik todėl, kad nerodoma raštu susidomėjimo. Chicago universiteto prof. R. G. Stern'ui Tautinis fondas suteikė 1967—68 metams paramą, kad rašytojas galėtų, nieko kito nedirbdamas, baigti romaną. Kai romaną baigs, jis galės vėl grįžti į savo darbą toliau. Mūsųose gi labai dažnai pats autorius turi rūpintis knygos išleidimu, nekaltant jau apie tai, kad koks nors fondas suteiktų rašymui paramą. Jei koks centas juose ir lieka, dažniausiai jis skiriamas kokių nors kongresų ir suvažiavimų ruošimui ir jų veiksmėm rezoliucijom.

Komunistinis "Pergalės" žurnalas sausio mėnesio numerį nepaprastai pikta juokiasi iš mūsų, kad mes esą labai atsparūs kultūrai. Ir galima sakyti, kad tai beveik tiesa. Latvija yra išsivertę ir išleisdę vieną mūsų kūrinių. V. Ramono romanas daug gražiau išleistas latvių, negu lietuvių kalba, ir įraštas į kietus viršelius ir iš viso puikiai atrodo. Nemažiau gražiai išleistas ir dr. Girmiaus dvi knygos. Jie verčia mūsų A. Kairio dramas. Mes gi ir savo nesugebame išleisti. Ir tai ne todėl, kad neturėtume pinigų ar manytume, kad knygos nevertos, bet todėl, kad mums pritrūksta tos šventinės nuotikos, kuri uždega premijų įteikimo šventės. Ak, kad tie šimtai svečių domėtusi lygiai knyga ir metų bėgyje, kaip jie susidomi ja literatūros šventės.

Bolševikai nepaprastai vertina literatūrą ir jos įtaką. Manytume, kad jie žino, kas, anot jų, yra veiksminga. Siuo metu Vietnamo kovas stebi ir iš ten reportažus rašo Nobelio premijos laureatas amerikietis Steinbeck. Beveik visus jo raštus bolševikai buvo išsivertę ir jį laikė savo draugu. Tačiau dabar bolševikai jokio senatoriaus ir jokio generolo taip nepuola, kaip Steinbecką, nes jis atskleidžia savo reportažuose komunistinį terorą ir melą. Amerikiečiai turi daug karinės jėgos, tačiau niekas jai taip negelbsti, kaip šis rašytojas, atsverdamas pasaulio komunistinę propagandą.

Tegu tos pakilios literatūros šventės suteikia mums tiek džiaugsmo, kad jo liktų ir šiokiadieniai, nes šiokiadienio stiprybė yra gal labiau brangi už šventadieninį džiaugimą.

P. Janulis

Šiame numery:

- Sventės ir šiokiadieniai.
- Pokalbis su Lilija Šukyte.
- Nauja mozaika lietuvių bažnyčioje.
- Gilios šaknys.
- Nepriklausomybės paruošoje prieš 50 metų.
- Vasario 16-tos minėjimas Vokietijoje.
- Alb. Baranausko eilėraščiai.
- Poetas Milašius Chicago scenoje.
- Kamerinė muzika "Laiskų lietuviams" vakare.
- Darbas be iškilmingų rezoliucijų.
- Nauji leidiniai.
- Kultūrinė kronika.
- Spygliai ir dygliai.

Solistė Lilija Šukytė — "Traviatos" Violeta

BŪTI LAISVAIS ŽMONĖMIS, O NE VERGAIS

Centrinis Vasario 16 minėjimas Vokietijoje

Jau kelinti metai iš eilės Vokietijos Lietuvių bendruomenės valdyba ruošia pagrindinį Vasario 16 minėjimą, stengdamosi jį padaryti visų Vokietijos lietuvių didžiausia švente. Į jį kviečia tautiečius iš viso plataus krašto, įtraukia pačius stipriausias menines jėgas, suranda pačius geriausias kalbėtojus, dažniausiai politikus vokiečius. Šiemet ši šventė įvyko vasario 18 Weinheime, tik už 10 km nuo Vasario 16 gimnazijos, didžiausios šio miesto salėje. Weinheimas yra centras, taip vadinamas Bergstrassės, kalnų virtinės tarp Darmstadto ir Heidelbergo. Tai šilčiausia vieta visoj Vokietijoje. Kalnų užvėjoj medžiai čia išsprogsta visu mėnesiu anksčiau. Jau dabar miesto apylinkėse matyti pirmieji migdolų ir persikų žiedai, kurie netrukus balta ir ružava juosta nusidrieks kalnų atšlaitėmis ir vilios jais grožėtis šimtus ir tūkstančius turistų. Į Vasario 16 minėjimą suvažiavusieji lietuviai, apie 500, buvo, be abejo, kitos rūšies "turistai". Jų tikslas — ne tingiai grožėtis gamta, o atsigausti maloniais tėvynės prisiminimais, gal net ryžtis kovai dėl savo tautos laisvės. Nemaža buvo ir vokiečių, ypač iš Klaipėdos krašto (jų apstu netoli nuo Weinheimo esančiame Manneime).

Šventę pradėjo pianistas A. Smetona, prieš kelerius metus iš Amerikos atvykęs Vokietijon ir šiuo metu gyvenąs Hamburge. Jis paskambino J. Tallat-Kelpšos sukomponuotais tris liaudies dainas, M. K. Čiurlionio "Keturi muzikiniai etidus" ir J. Gruodžio "Dedikaciją". Po to trumpu atidarymo žodžiu — lietuviškai ir vokiškai — į susirinkusius prabilo Vokietijos lietuvių bendruomenės pirmininkas inž. J. Valiūnas. Jis be kitko suminėjo, kad laisvė yra nedaloma: buvusios laisvos Lietuvos pavergimas sudaro rimtą pavojų ir Vakarų laisviesiems kraštams. Toliau bendruomenės pirmininkas pasveikino gausius minėjimo svečius, tarp jų: vyriausybės prezidento Šiaurės Badeno atstovą Mock, Weinheimo burmistrą, Donelaičio "Metų" vertėją dr. H. Buddensieg, egzilų atstovus. Kartu jis išreiškė nuoširdią padėką visiems lietuvių draugams, kurie remia mūsų tautos pastangas atgauti laisvę. Ypatingos padėkos nusipelnė Vokietijos Pabėgėlių ministerija ir atskirų Vokietijos kraštų, ypač Badeno - Wuertembergo, vyriausybės, nes jos teikia efektingą finansinę paramą Vasario 16 gimnazijai ir įvairiems lietuvių kultūriniais parengimams.

Prof. J. Eretas paskaita

Bene sunkiausią šventės našta ant savo pečių išnešė šventės prelegentas — prof. J. Eretas, niekad neatsisakęs viešai ginti lietuvių kovos dėl laisvės reikalą. Profesorius kalbėjo vokiškai, bet kalbos pabaigoje į susirinkusius kreipėsi ir lietuviškai. Vargu ar Weinheimo miesto salė yra kada praeity turėjusi tokio masto kalbėtoją. Ir ne vienas šventės dalyvis pirmą kartą išgirdo tokį aukštarūmį, kurio kalbos jėga tarsi paralyžuoja klausytojo asmenybę ir verčia paklusti jo argumentams. Jau į kalbėtojo tribūną žengiantį profesorių minėjimo dalyviai pasitiko plojimais, kurie vėliau, kalbos metu, ne kartą išaugo į audringas ovacijas. — Prelegentas kalbėjo pradžioje apie tai, kad šandien minėti Vasario 16 yra skaudu, nes Lietuva neturi laisvės, kurią mūsų laikais gauna net mažiausios Afrikos tautelės. Joms, be abejo, mes neturime pavydėti, tačiau šitas faktas teskatina mus beintis į pasaulio sąžinę, kad ji atsibustų. Aukštos kultūros lietuvių tauta, davusi pasauliui Donelaitį, Čiurlionį, dabar savo emigrantų kūryba prilygstanti didiesiems Vakarų kūrėjams.

Kovos bendrininku profesorius laiko istoriją, kuri ne vienos tironijos nepakenčianti ilgiau kaip 200 metų. Sovietinė tironija jau rodanti skaldymosi ir irimo žymių. Ją belieka pulti visa laisvės ir tautų apsisprendimo teisės sprogdinančia jėga. Galinti ateiti diena, kad sovietai, kurie šandien siunčia pas popiežių šavo aukščiausius vadovus, bus reikalingi savo mažųjų kaimynų paramos, idant atsispirtų prieš geltonąjį pavojų, gresiantį iš Kinijos. Šitos paramos kaina tegalės būti — laisvė ir nepriklausomybė. Todėl mes neturime pasiduoti nevilčiai ir pasitraukti iš garbingos kovos dėl laisvės. "Ir mes esame Dievo tvariniai — kalbėjo profesorius — ir turime teisę į tai, ką jis davė kitiems. Mes kovosime, tačiau ne todėl, kad trokštume sau garbės, bet dėl to, jog pats Dievas mums skyrė — būti laisvais žmonėmis, o ne kitų vergais". Štai kodėl Vasario 16 šventė emigracijoj negali būti Requiem už mirusius, bet žingsnis artyn į Te Deum, "kurį mes vieną kartą giedojim jame pradedančioj vietoj — Vilniaus katedroj". — Ilgai trukusiais plojimais šventės dalyviai reikė pritarimą prelegento mintims, perduotoms kalbėtojo — menininko, kuriam lygių vargu ar emigracijoj beturime.

L. Stepaitytė dainuoja Vasario 16 minėjime Weinheime, Vokietijoje. Nuotrauka Friedrich Kopetzky

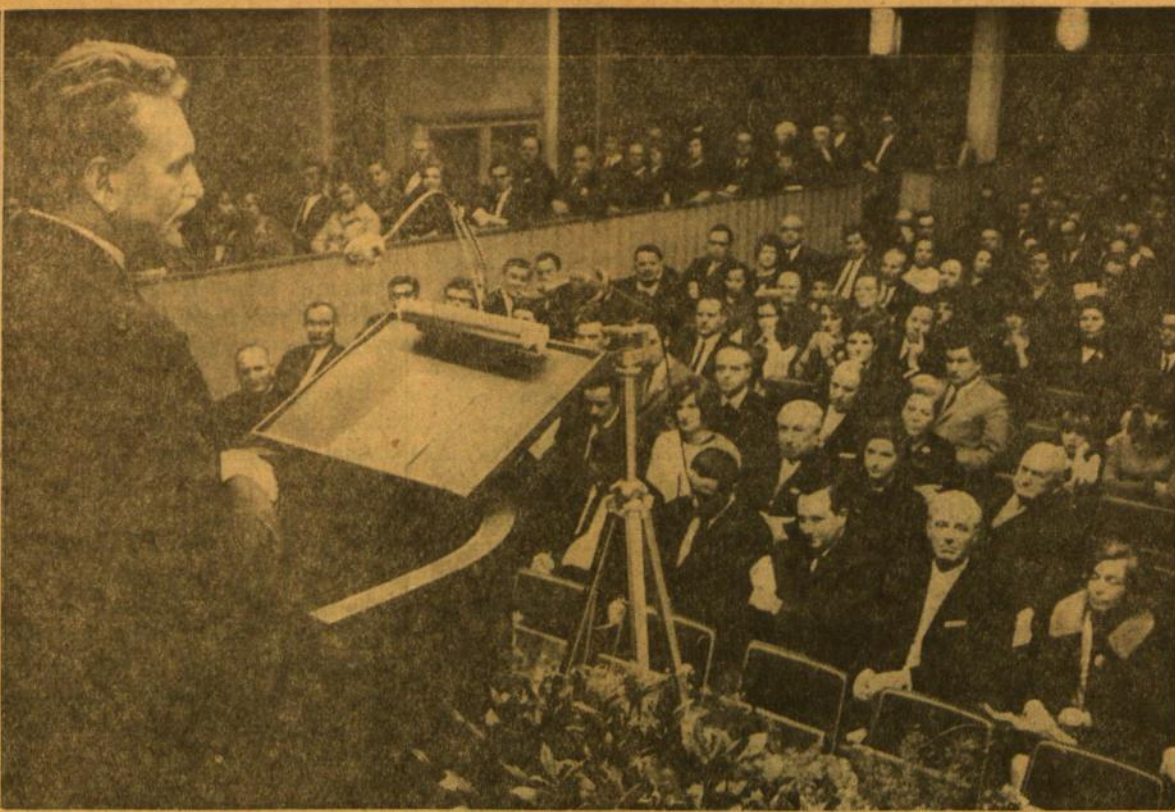
rėjams, negali ilgiau likti be laisvės, kai ją gauna mažai kultūringos tautos. Vien liūdėti dėl prarastos laisvės betgi būtų beprasmiška; juk pati tauta, tiek krašte, tiek emigracijoj, yra gyva. Emigrantai savo gyvybę visų pirma parodys tiek, kiek jie nebus vien bėgliai, kurie, gero gyvenimo išlepinti, žus kitų

Vasario 16 gimnazijos mokinės šoka sadute. Nuotrauka Schwetasch

Vasario 16 gimnazijos mišrus choras, vadovaujamas mokyto K. Motgabio, dainuoja Vasario 16 minėjime Weinheime, Vokietijoje. Nuotr. Schwetasch

Prof. Juozas Eretas kalba Vasario 16 minėjime Weinheimo miesto salėje, Vokietijoje. Nuotrauka Schwetasch

tautų masėje. Emigrantai turi įsisąmoninti ir vykdyti pačiu faktų jiems tekusių pareigą — kovoti už didžiąją laisvės ir nepriklausomybės idėją.

Kovos bendrininku profesorius laiko istoriją, kuri ne vienos tironijos nepakenčianti ilgiau kaip 200 metų. Sovietinė tironija jau rodanti skaldymosi ir irimo žymių. Ją belieka pulti visa laisvės ir tautų apsisprendimo teisės sprogdinančia jėga. Galinti ateiti diena, kad sovietai, kurie šandien siunčia pas popiežių šavo aukščiausius vadovus, bus reikalingi savo mažųjų kaimynų paramos, idant atsispirtų prieš geltonąjį pavojų, gresiantį iš Kinijos. Šitos paramos kaina tegalės būti — laisvė ir nepriklausomybė. Todėl mes neturime pasiduoti nevilčiai ir pasitraukti iš garbingos kovos dėl laisvės. "Ir mes esame Dievo tvariniai — kalbėjo profesorius — ir turime teisę į tai, ką jis davė kitiems. Mes kovosime, tačiau ne todėl, kad trokštume sau garbės, bet dėl to, jog pats Dievas mums skyrė — būti laisvais žmonėmis, o ne kitų vergais". Štai kodėl Vasario 16 šventė emigracijoj negali būti Requiem už mirusius, bet žingsnis artyn į Te Deum, "kurį mes vieną kartą giedojim jame pradedančioj vietoj — Vilniaus katedroj". — Ilgai trukusiais plojimais šventės dalyviai reikė pritarimą prelegento mintims, perduotoms kalbėtojo — menininko, kuriam lygių vargu ar emigracijoj beturime.

Aukšto lygio meninė programa

Po paskaitos L. Stepaitytė, laikinai Vokietijon su savo vyru atvykusi iš Chicagos, padainavo keturias liaudies dainas, kurios klausytojų buvo nuoširdžiai priimtoms. Meninės programos viršūnė buvo A. Smetonos paskambinta Šopeno Sonata b-mol, opus 35. Džiaugiasi Vokietijos lietuviai, turėdami savo tarpe menininką, kuris jau užkariavo ir gerokai išpaikintos vokiškos publikos pripažinimą. Toliau puikiai pasirodė Vasario 16 gimnazijos mišrus choras, vadovaujamas muziko K. Motgabio. Jis padainavo J. Naujalio, J. Gudavičiaus, Č. Sasnausko ir paties K. Motgabio sukomponuotų dainų. Antra meninės programos viršūnė reiktų laikyti tos pačios Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupės pasirodymą. Grupė, kurios vadovė yra gimnazijos bendrabučio vedėja E. Tamošaitienė, sušoko jonkelį, kalvelį, džigūną, sadutę ir malūną. Ir šį kartą plojimams nebuvo galo: publika nenorėjo skintis nuo šokių, kurie žavėjo šokio plastika, tautiniais drabužiais ir jaunyste. — Bendruomenės pirmininkas, uždarydamas minėjimą, ypač dėkojo menininkams, dalyvavusiems programoje, ir pranešė, kad laisvės kovos reikalą siunčiamos telegramos Amerikos prezidentui, Vokietijos kancleriui ir Vliukui. Nuaidėjus Vokietijos ir Lietuvos himnams, 500 žmonių minia pamažu skirstėsi į erdvius koridorius, kuriuose buvo sustatyti stalai vaisėms. Visų veiduose švietė džiaugsmas, kad minėjimas puikiai pavyko, kad iš jo bus daug kas parsivežti į darbo dienų kasdienybę.

ST. KL.

Rytojaus dieną Weinheimo, Heidelbergo, Manneimo, Darmstadto apylinkių dienraščiai žymiose vietose idėjo šventės aprašymus. Štai keletas būdingų antraščių: "Lietuviai tiki; mes vėl išgirsime skambant laisvės varpą Kaune!"; "Lietuvių tautinė šventė: vilties kibirkštys Rytuose"; "Prof. dr. Eretas: Emigracija yra įsipareigojimas"; "Nepriklausomybės šventė, kurią lietuvių centrinis komitetas suorganizavo Weinheime". Iš viso 12 laikraščių paskyrė savo skiltis ilgesniams ar trumpesniams minėjimo aprašymams, beveik kiekvienas idėdamas ir vieną dvi nuotraukas iš šventės. Neužmiršo minėjimo ir vokiečių televizija, parodžiusi būdingesnius šventės momentus, daugiausia šokėjus. Nuopelnas, kad Vasario 16 minėjimas buvo aprašytas vokiečių spaudoje ir rodytas televizijoje, neabejotinai priklauso Vokietijos Lietuvių bendruomenės valdybos nariui mokyto F. Skėriui.

POETAS MILAŠIUS CHICAGOS SCENOJE

"Laiškų Lietuviams" koncerto metu poezijos mylėtojai turės progos arčiau pažinti Oskaro Vladislavo Milašiaus lyriką: žodinė vakaro dalis išimtinai paskirta jo kūrybai, kurią vakaro programoje rečituos aktorė Birutė Pūkelevičiūtė. Kokia būtų šio pasirinkimo priežastis? Birutė Pūkelevičiūtė sakosi turinti jų bent kelias.

Apie O. V. Milašių mūsų spaudoje ne sykį rašyta, dažniausiai pabrėžiant aukštą jo kūrybos vertinimą Vakarų Europoje. Tačiau lietuvių scenoje Milašiaus žodis retai tėra skambėjęs. Tai, gal būtų prasminga su Milašium dažniau pabendrauti, idant poeto didybė neliktų vien mitu, bet taptų artima ir brangia bičiulyste.

Antra vertus, dramatos aktoriumi Milašiaus kūryba atveria naujus akiračius, o tuo mažai pažįstamu keliu einant, ne sykį norisi suukti paties poeto žodžiais: "Yra dar žemių nelytėjų ir labai gražių!"

Aišku, Milašiaus poezija aktoriumi yra kietas riešutas, tačiau kiekvienoje rizikoje esama vilionės: suleisti dantis į sunkią įkandamą riešutą, tur būt, bus įdomu ir interpretatoriui, ir klausytojui.

Koncerto metu girdėsime tris Milašiaus kūrinius: "Paguodos žodžiai — Nihimim" parašyti 1915 m., kai po

Ką rečituos Birutė Pūkelevičiūtė?

sunkios dvasinės krizės, poetas atrado naują gyvenimo prasmę ir savo džiaugsmą išsakė ekstaziškoj vizijoje. Keturiadesimtis metų slenkstyje jam pateka vidinė saulė, ir žmogiškoji būtis nušvinta. Sielos ir kūno sandora dabar visapusiškai dėsninga. Kinta moteriškės simbolis: "žiaurioji jaunatvė" užleidžia vietą motinai, kuri skendėja žieduose, apleisto sodo tylymoje. Judėjimo ugnis šventa ir visuotinė, "kaip vėjuje kviečiai ir debesys, kaip šviesoje lietus ir bitės". Todėl ir atsakymai aiškūs, be kankinančių dvejojų: "Brolau! o mano kūne! nebijok. Žinau aš kelią".

Jeigu "Paguodos žodžiuose" apstu giedros, lyg paveikslė, trykstančiame į šalis ochros pluoštais, tai "Rugsėjo simfonija" nutapyta švelnaus violeto tonais, tarsi akvarelė, "kur jūra ir dangus, lyg mylimieji, miegti tolumų žibuoklėse". Šakambis aiškiai minorinis, gaidra ilgesinga, visos detalės pajungtos bendrai nostalgijai: "Milinę vilkintis piemuo dūduoja ilgą luobo vamzdį; sode gelnelis kala savo mylimosios karsną, nuščiuvusiam lendryne šau-

ALBINAS BARANAUSKAS

TU STOVI PŪGOJ

Tu stovi pūgoj ir sakai: "Žiūrėk, vakarus jau lyg truputį šviečia..." Ir tuoj visa pašlaite miesto valdybos plūgal, kaip juodi Guderiano tankai. Ilgas laikrodiškas pasiilgimas, pažeme pažeme balni spiečiai. Taip kaip aną šeštadienio rytą prieš auštant, kai siautė uraganas, aš ieškau tavo rankos.

Sušalusioj žemėj plaka širdis. Šešėliai. Tie, kurie iš nevilties kas vakarą žiūrėdavo ir klausė, ir tie, kurie suvis tylėdami, išblyškę, pigūs vaikštinėdavo akis į tą vieną žvaigždę pakelė. Nūn ilsis po sniegu. Ramybė jiems. Nesmerkit jų, tautiečiai. Jie atšventė neišpildymą. G. mudviem kažkaip pavyko su pasauliu atsiskirti dar gyviems. Šiandie pūgoj man ir tau dainuoja valandos nešildomos. Žemai pakriusėj tyliai užiant miesto valdybos plūgams kaskart artimesniems.

LE PROMENEUR SOLITAIRE

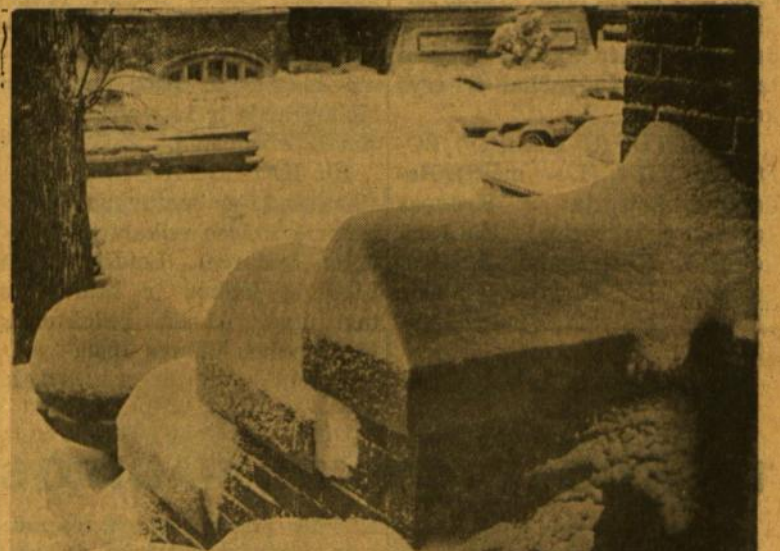
Liūdna mėnulio liga varinuose rėmeliuose Išsikalbėjusio ankstyvo tebespalvoto romantizmo, Kaip apskrities mieste turgavietė ir kaip mūrai, Pirmąsyk atsiveriant išvargusiai berniuko jaunystei: Tamsa nuo dienos debesio, plytos ir žingsniai Dar vis neprisnigram sode tarp plonų ir tankių medžių, Kur tebejuočiamas pakūdris vakaryčtis mėnulio skaudėjimas Ir po pristinę pabalę pirštai. Tad kantriai tyrinėkime lapus numetusias metūges, Laukdami romantizmo mįslės išsprendimo.

SPERANZA

Šiandien sniegas, saulėtekis, pailgi debesiai ir pasitenkinimas. O, Viešpatie, nejaugi... Bet ar tai galimas daiktas? Į pašalius suvarinėti bevardžiai medžiai šypsodamiesi kažkieno kavinį folksvagėnų sveikina. Ir siemečiai magistras, vienplaukiai nepaisant šalčio, šluoja išeginius bibliotekos laiptus.

Tai gi, būdavo sako, niekad nereikia palaidoti vilties. Širdies kaip vėtra krūtinėj, taip lengva. Snabždas liesos varnos, pasūdysio baltais, kaip cukrus, sniego miltai.

Apie tai, kokius jems žiema plačius horizontus atidengia. Žmogus sau tari: "Aš visas anų debesų!" Arba, jei taip vilkaviškietis: "Štai stoviu aš su tais bevardžiais medžiais." Pasenai, ir kriukis užrietas su giesme tų visokių ilgesių, O upės vingiai niekad nesibaigs, ir nēr nė miškui, nė kalnams, nė varnoms, nė saulėtekiai rubežiams.

Nuotrauka J. Kasakaičio

Oskaras Vladislavas Milašius

"Miguel Manara" yra plačiai žinoma Milašiaus drama - misterija, vaidinta įvairiuose pasaulio teatruose. Tai istorija apie Don Zuaną Manarą, Kalatravos riterį: kaip nuodėmės kelyje jis sutiko skaisčią moterį, kaip, ją pamilęs, pats suliepsnojo tyru jausmu ir atsigrėžė į Dievą, kaip, savo jaunos žmonos netekęs, Miguel Manara tapo vienuoliu ir garsiu pamokslininku.

Pirmojo paveikslu sukuryje, žėrinčioje puotoje, Miguel Manara tebėra savo puikybės viršūnėje, tačiau jo bodėjimasis beprasmiška būtimi jau aki-vaizdus: "Man, ponai, reikia naujo grožio ir naujos kančios ir naujo gėrio, kurie man niekados neįkyrės!" Šioje kryžkelėje Don Fernandas, senas jo tėvo draugas, pasuka jamaulį į šviesesnį kelią.

Toks būtų trumpas įvadas į Milašiaus kūrybos ištraukas, kurias girdėsime "Laiškų Lietuviams" koncerto metu, š. m. kovo 11 dieną. Puikūs Antano Vaičiuliaičio vertimai pristatys mums poeto žodį be nuostolio.

A. G. M.

NAUJI BALTISTIKOS DARBAI

Praejusieji (1966) metai buvo gana dosnūs lietuistikai. Pasirodė visa eilė svarbių tos srities darbų, kurių svarbiausi buvo šie:

1. Chr. S. Stang, *Vergleichen- de Grammatik der baltischen Sprachen*. Oslo - Bergen - Tromsø 1966, 485 psl.

Norvegias Stangas dabar yra vienas iš žymiausių baltistų pasaulyje. Be šio puikaus veikalų (baltų kalbų lyginamosios gramatikos), jis dar yra parašęs monografiją apie pirmos lietuviškos knygos, Mažvydo katekizmo, kalbą (1929), kartu su J. Geruliu išleido Lietuvos žvejų tarmę Prūsiose (1933), Slavų ir baltų veiksmažodį (1942) ir kt.

2. Alfred Senn, *Handbuch der litauischen Sprache*. Band I: Grammatik. Carl Winter Universitaetsverlag, Heidelberg 1966, 495 p.

Antras šio veikalų tomas (tekstai) išleistas 1957 m. Tai naujiausia ir geriausia lietuvių kalbos gramatika vokiečių kalba.

3. Leonardas Dambrūnas, Antanas Klimas ir William R. Schmalstieg, *Introduction to Modern Lithuanian*. Išleido tėvai pranciškonai prel. J. A. Karaliaus lėšomis. Brooklyn 1966, 471 p.

Tai angliškas lietuvių kalbos vadovėlis (40 pamokų su gramatika, pratimais, žodynėliu, skaityniais).

4. Prūsų kalbos Paminklai. Parengė Vytautas Mažulis. Išleido "Minties" leidykla. Vilnius, 1966, 253 p. Tai labai gražus leidinys, kurį sudaro V. M. įvadas (55 p.) ir fotografiniai tekstai (du žodynėliai ir trys katekizmai).

5. LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS VII t. (L — mēlti). Redakcinė kolegija: J. Kruopas (atsak. redaktorius), Z. Jonikaitė, J. Kučinskaitė, J. Paulauskas, K. Ulvydas. Išleido "Minties" leidykla. Vilnius 1966, 1040 p.

6. A. Senn'as ir A. Salys, Lie-

tuvių rašomosios kalbos žodynas (lietuviškai vokiškai). Praėjusiais (1966) metais išėjo 3 sąsiuviniai — 43, 44, 45 (užgrūti — vėlus). Leidžia Carl Winter Universitaetsverlag Heidelberg. Tuo būdu penktas ir paskutinis Žodyno tomas artėja prie pabaigos.

7. ACTA BALTICA - SLAVICA III (Baltica in honorem Iohannis Otrębski), Bialystok 1966, 196 p.

Tai serijinio leidinio 3-a knyga skirta kalbininkui J. Otrębskiui pagerbti jo 75 m. sukakties proga. Duodama plati jo raštų bibliografija ir 27 straipsniai įvairiomis kalbomis. Iš lietuvių čia rašo L. Dambriūnas, V. Drotvinas, V. Grinaveckis, J. Lebedys ir V. Mažiulis.

8. BALTISTICA. Redaguoja V. Grinaveckis, J. Kabelka, J. Kazlauskas (atsak. redaktorius) ir kt. Redakcijos adresas: Vilniaus Kapsuko universiteto Lietuvių kalbos katedra. Tai periodinis leidinys baltų kalbotyros klausimams. 1965 m. išėjo pirmas numeris — I (1), o 1966 m. trys numeriai — I (2), II (1) ir II (2). Žadama kasmet išleisti du sąsiuvinius po maždaug 100 p. Čia skelbiama specialieji medžiama, kuri anksčiau tilpdavo "Kalbotyros" leidiniuose. Straipsniai skelbiami lietuvių, latvių, rusų, anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis.

9. KALBOTYRA XIV knyga (Lietuvių aukštųjų mokyklų mokslo darbai). Vilnius 1966, 171 p. Tai prof. J. Balčikoniu pagerbti skirta knyga (Festšriftas) jo 80 m. sukakties proga. Duodama trumpa Balčikonio biografija, plati jo darbų bibliografija ir 14 įvairiais klausimais straipsnių.

10. KALBOS KULTŪRA — 10-as ir 11-as sąsiuvinis (praktiniams kalbos reikalams periodinis leidinys). Leidžia LMA Lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Atsak. redaktorius K. Ulvydas. Vilnius 1966.

a. k.

TAUTOS ISTORIJOS PABIROS

(Aukelta iš 2 psl.)

VIKŲ PADARYTO PERVERSMO. 1918. I. 29 Petrograde įvyko antrasis lietuvių karių suvažiavimas, kada jau viešpatavo komunistų valdžia. Karo komisarai suvažiavimo vadovavimą pavedė lietuviams komunistams, kurie ir palenkė į savo pusę atstovų daugumą. Buvo išrinktas Lietuvos karių revoliucinio komitetas, vietoj iki šiol buvusio Lietuvos karių sąjungos centro komiteto. Karių sąjunga sugriauta. Bet ir šio suvažiavimo dalyviai pareikalavo "Lietuvos žemei pilnos teisės spręsti savo likimą", nors komunistai to nenorėjo.

Netrukus bolševikai privertė išsiskirstyti ir lietuvių batalionus. Tada kariai 1918 m. pavasarį pradėjo skverbtis į vokiečių okupuotą Lietuvą. Šie kariai ir sudarė pagrindą Lietuvos kariuomenei.

Lietuvių dragūnų divizionas bandė grįžti organizuoti. Vokiečiai pradžioje buvo pažadėję jį pargabenti į Lietuvą, bet vėliau pažado neįstešėjo: nuginklavo ir vyrus suėmė. O vieno lietuvių dalinio buvo tikrai tragiškas likimas. Sibiro batalionas buvo išformuotas labai žiauriu būdu. Bolševikai suėmė penkis karininkus ir tris labiausiai bolševikams nepakentamus kareivius, juos kankino kalėjime, nuvarė į kapus, išrengė ir kardais sukapojo. Laimingesnis buvo atskiras lietuvių batalionas Rovne. Jis atvyko į Vilnių ir čia buvo išformuotas. Tai vienintelis visų Rusijos lietuvių sudarytų dalinių, pasiekęs Lietuvą.

c. Lietuvių karių spauda Rusijoje. — Rusų kariuomenės lietuvių kariai turėjo ir savo laikraščius. XII rusų armijos lietuvių karių komitetas 1917. VII 13 išleido Rygoje savitąjį laikraštį — "Laisvasis žodis". Tai buvo pirmas karinės laikraštis. Jame spausdino politinio pobūdžio straipsnius, dailiosios literatūros dalykus ir žinias iš lietuvių karių gyvenimo. Išleido 8 nr. vokiečiai užėmė Rygą. Kai frontas pasitraukė. Valkoje vėl pradėtas leisti laikraštis, bet kitu vardu — Karpilkomo žinios. Tuo spaudiniu norėta vėl sujungti fronto pakrikdytas karių organizacijas ir jas informuoti apie įvykius. Jo teisėjo keturi numeriai. Rygoje leistas Laisvasis žodis 1917.

Fritz Koenig (vokietis)

Piera

Laikė ir gyvenime

AR SKULPTŪRA ŠIANDIEN YRA MIRŠTANTIS MENAS?

PETRAS MELNIKAS

Principais, kuriais remiasi tapyba, naudojasi ir skulptūra, tačiau kai kurie skirtumai ją padaro visai atskira meno šaka ir jos nūdienė dekadencija įvyko nepriklausomai nuo šiandienės populiarios tapybos, sako I. Edman ("Arts and the Man"). Savaimė aišku, skulptūrai šiandien trūksta grandio-

ziškų temų ir didelių užsakyimų. Moralistas jai dažnai prikiša domėjimąsi tik jaunu, nuodaro visai atskira meno šaka ir jos nūdienė dekadencija įvyko nepriklausomai nuo šiandienės populiarios tapybos, sako I. Edman ("Arts and the Man"). Savaimė aišku, skulptūrai šiandien trūksta grandio-

18 nr. laikraštis sustojo, nes jo vietą užėmė kitas. 1918 m. sausio gale įvykusiame antrajame lietuvių karių suvažiavime lietuvių komunistai išrinko Lietuvos karių revoliucinį komitetą. Šis ir sustabdė "Laisvą žodį", o į jo vietą buvo išleistas "Kareivis Socialistas". Pirmajam rūpėjo lietuvių batalionų reikalai, o antrajam — tarnavimas bolševikų partijai. "Kareivis Socialistas" buvo leidžiamas Petrograde 1918 metais. Išėjo tik keturi numeriai. Lietuvių batalionų panaikinimas, sustojo ir laikraštis.

Vincetas Liulevičius
(Bus daugiau)

Kita skulptūros problema yra ta, kad pati skulptūra retai gimsta iš akmenų: idėjai pradži turi duoti piešinys, kuris jau pats savaimė gali tapti menu. Picasso šitaip kartą išsireiškė: "Kai aš pradėju visą seriją piešinių, aš nežinau, ar jie pasiliks tik piešiniais, ar taps grafika, ar litografija, o gal net skulptūra" ("Life with Picasso", Gilot). Atrodo, šitai jam nesudaro didelės svarbos, nes

jo pradėtas piešinys yra stebimas iš vienos pusės, o skulptūra teoretiškai turi būti matoma iš begalybės taškų. Ir iš kiekvieno taško ji turi būti įdomi. Tai yra nelengva pagauti piešinį kartu su skulptūros bespalviškumu, mase ir reljefu. Paprasčiau yra skelti kuriamą idėją tiesiog iš akmenų bloko.

Pracijoje skulptūra buvo klasiška, įdomi pažiūrėti, ir mes dažnai nesąmoningai dalyvavome figūrų judesį. Jose atradavome herojišką rimtį, moraliską didybę ar jaunatvišką graišką. Mintis, pasiryžimas ir aistra joje išpausdavo formą ir marmuro bloke atsiradavo kažkas daugiau, negu vien marmuro figūra: joje atradavome Ideala šimtmečiams įamžintą kietame akmeny.

I. Edman galvoja, kad šiandien skulptūra yra gan grakštus menas, tačiau šaitas ir istorinis paminklas mirusiai civilizacijai. Jis tikisi, kad nauja, didinga ir originali skulptūra dar gims. Jos naują daigą jis žiūri abstrakčioje skulptūroje. Nors joje dar matyti praeities didybės, bet Edman ją nori tikėti ir laukti išsivystymo vaisių. Iš kitos pusės, kai kurie teigia, jog, kas iki šiol pasiekta skulptūroje, yra tik paviršiaus pakrapštymas (J. E. Fraser). Tie, kurie sako, kad viskas jau pasiekta, nemato tų begalinių galimybių, kurios atsiranda iš skulptūros santykio su modernia architektūra.

Šiandien iškyla vis daugiau menininkų, kurie taudo akmenyje be eskizo, išskaptuodami jame grynai geometrinės ar impresionistiškas formas. Skulptūros akiratis yra plečiamas ir archeologinių tendencijų, negrų, surrealizmo ir psichopatiškų introspekcijų įtakoje. Tik šių dienų mechanizacija ir visko standartizavimas daro neigiamą įtaką skulptūros meistriškumui, o patį skulptorių išjungia iš platesnio kontakto su publika. Jo

menas tampa eklektiškas, praradęs pagrindinę liaudinę ir religinę ekspresijos bazę.

Ar skulptūra yra mirštantis menas?

Nobelio laureatas A. Camus šitaip gana poetiškai apie jos ateitį yra išsireiškęs:

Skulptūra savo didybės amžiais ieškojo mosto, ekspresijos ir žmogaus tuščio žvilgsnio. Jos tikslas yra ne imituoti, bet stilizuoti ir prirakinti vienąj ekspresijoj įvairiausias kūno ekstazes ir judesį. Tik tuomet ant miestų pjedestalo skulptūra galės pastatyti modelį, tipą ir nejudančią perfekciją, kas bent trumpam momentui atgavins ją stebinio žmogaus karštą kaktą ("The Rebel").

RINOS IR NUTEKAMEJI VAMZDZIAI

Ekspertiškai uždėdam naujus ir taisome senus. Pinal apsidrauce. Darbas garantuotas.

A. ABALL ROOFING CO.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniai ir sekmadieniai nuo 8 30 iki 9:30 val. rytc. Vakaras pirmadieniai 7 val. vak.

VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Telef. HEmlOCK 4-2413

7150 South Maplewood Avenue
Chicago, Illinois 60629

10% - 20% - 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois 60642
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.

J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toll. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.

2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

LEO'S SINCLAIR SERVICE
5759 So. Western Avenue
LEONAS FRANCKUS, Sav.
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos,
Tune-ups ir Motory Remontas
Kampas 58th Street
Telefonas — PProspect 8-9533

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

A. ABALL ROOFING CO.
Isteigta prieš 49 metus.

Dengiami visu rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminius, rinas, nutekamuosius vamzdžius. Dažome iš lauko. Taisome mūra — "tack-pointing". Pinal apsidrauce. Visas darbas garantuotas.

LA 1-6047 arba RO 2-8778

Skambinkite bet kurio laiku. Apšakalavimai nemoakmal

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS EXPRESS

MARQUETTE GIFT PARCEL SERV
3 skyriai Chicagoje:

2608 69th St. Tel. WA 5-2787
2501 69th St. Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St. Tel. CA 5-1864

Lietuvių bendrovė, kuri turi telestuntinius siuntis bei tarpininkų fišial savo vardu iš Chicago į Lietuvą. Didelis pasirinkimas geriausių žmonių medžiagų ir kitų prekių žemomis kainomis.

E. ir V. Zukauskai

TELEVIZIJAS:
paprastas ir spalvotas nebranzial talsau. Už patarnavimą vietoje \$3, už dirbtuves darbą \$10.00 ir dalyv. Pasitarkite apie naujas.

J. MIGLINAS
2549 W. 69 St. II auk., PR 6-1063

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

Heating Contractor
Irengiu naujus ir perstatau senus visus rūšių namo apšildymo peilus ir air conditioning į naujus ir senus namus. Stogų rinas (gutters), vandens šildymui boilerius. Turu leidimus dirbti namuose ir užmieste. Darbas atliekamas greit ir sąžiningai. Apšakalavimai nemoakmal.

DOMAS ZUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
1444 S. Western, Chicago 9, Ill.
Telefonas VI 7-5447

MOVING
A. VILIMAS
Apraustas perkraustymas
Ivairiu atstumu
8415 So. Litanica Avenue
Tel. FRontier 6-1882

MARQUETTE PARK — AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE
80 MILIJONŲ PERSOKUSI BENDROVĖ
CHICAGO SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 TEL. GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarį žymesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 43 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, palyginamai aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokėjo savo taupytojams virš 14 milijonų dolerių dividendų. Chicago Taupymo Bendrovė stengiasi būti stipri pasiūlymams ir teikti pačius geriausius patarnavimus savo taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedami darbais ir finansais, kad galėtumėte pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$84,000,000 turto įstaigą.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypatingai tuos, kurie dar nesate aplankę mūsų 84 milijonų dol. finansinės įstaigos, vienos įdomiausių visoje Chicagoje.

Atsilankę pamatysite gėlėmis išpuoštą pirmą įstaigos aukštą. Laimės Saitinėlį — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kasmet įvairioms labdarinėms įstaigoms apie \$1,200.00. Pamatysite plačią žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 200 asmenų, kurių veltui duodamas organizacijų su-

- STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:
1. Insured Family Savings
  2. College Bonus Savings
  3. Christmas Club Savings
  4. Vacation Club Savings
  5. Home Mortgage Loans
  6. Home Improvement Loans
  7. All Types of Insurance
  8. Sell and redeem U. S. Bonds
  9. Safety Deposit Boxes
  10. Free Community Rooms for your organization meetings. (Free Coffee)
  11. Cash checks and pay all family bills with our special money

4 ³/₄ %
METAMS
VISOUSE
TAUPYMO
SKYRIUOSE

sirinkimams. Susirinkusiems veltui jame teikiame kavą. Šis kambarys yra išpuoštas dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveikslais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metų metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Ypatingai kviečiame vaikų tėvus pradėti taupyti vaikų mokslui reikalingus pinigus. Mes turime specialų skyrių, kuriame taupomi mokslui reikalingi pinigai (College Bonus Savings). Šiame skyriuje laikomiems pinigams mokami patys aukščiausi dividendai, net iki 5 1/4%. Šiandien mokslas kainuoja nuo \$6,000 iki \$12,000 ir

daugiau. Jei pradėsite mažais mėnesiniais indėliais taupyti nuo vaiko jaunų dienų, tai nei neapsižūrėsite, kai sutauptysite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti \$2.50, \$5.00, \$10.00 arba net \$25.00 sumomis į mėnesį. Kai padėsite 200 kartų po \$25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams ramesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyriaus nereiškia sumaišyti su dabar garsinamu Certificatų taupymo skyriumi).

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime.

JOHN PAKEL, Sr., Prezidentas

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY	12:00 P.M.—8:00 P.M.
TUESDAY	9:00 A.M.—4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M.—8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M.—8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M.—12:00 P.M.

Smuikininkai kun. V. Valkavičius ir Izidorius Vasyliūnas, akompanuojant Vytenii Vasyliūnui, "Laiškų Lietuviams" vakare atliks kamerinės muzikos programą.

KAMERINĖ MUZIKA "Laiškų Lietuviams" vakare

ANTANAS NAKAS

Žurnalas "Laiškai Lietuviams" kasmet tampa vis populiariausiu, patrauklesniu ir įdomesniu. Žurnalas labai gyvai paličia opias, aktualias jaunomenės, šeimos, religijos, literatūros ir meno pasaulio problemas, kurios nagrinėjamos moderniojo gyvenimo požūriui atvirai ir tolerantiškai. Gera spauda, skoningai parinktos iliustracijos labai praturtina žurnalo turinį ir jo išvaizdą. Žurnalas, kaip teko patirti, labai palankiai vertinamas ir lietuvių evangelikų tarpe; man su jais tenka nemaža susidurti ir bendradarbiauti.

Aukštesnio meninio lygio besiekiant

Žurnalo redaktorius dabartiniu metu yra kun. K. Trimakas, SJ, kuris daug energijos ir sumanumo pašvėčia leidinio redagavimui ir tobulinimui. Reikia pripažinti, kad jam šitai sekasi neblogai. Meilė ir darbštumas lydi jo darbus. Žurnalo administruoja visų mėgiamas brolis Petras Kleinotas, SJ. Be abejo, didelį vaidmenį žurnalo gyvenime atlieka ir visa redakcinė kolegija, į kurią įeina: kun. J. Vaišnys, SJ, kun. G. Kijauskas, SJ, dr. A. Liulevičius, B. Bulotaitė ir kun. A. Kezys, SJ. Žurnalo viršelis ir vinjetės dail. A. Kurausko.

Dar pačiame vidurvasario grožyje vyr. žurnalo redaktorius jau pradeda rūpintis ir planuoti ateinančių metų žurnalo tradicinio koncerto programą. Šiais metais toks tradicinis koncertas įvyks kovo mėn. 11 d. Jaunimo centro salėje, Chicagoje. Iki šiol žurnalo parengimai visada pasižymėdavo kuo nors ypatingu ir išsiskirdavo iš kitų Chicago koncertų savo aukštesniu meniniu lygiu. Per eilę metų šie koncertai visuomenės tarpe igijo populiarumo, yra gausiai lankomi ir labai palankiai vertinami. "Laiškai Lietuviams" redakcija stengiasi, kad metiniai žurnalo parengimai vis būtų aukštesnio lygio, įdomūs ir ilgiau atsilankiusiems nepamirštami.

Kamerinės muzikos perlai

Šiais metais vyr. redaktorius mintis nukrypo į muzikos ir poezijos pasaulį. Bostono premijos tyje gyvėna muzikų - svajotojų Vasyliūnų šeima. Izidorius Vasyliūnas — smuikininkas, jo sūnus Vytenis — pianistas. Jų vardus koncerto proga dažnai užtinkame spaudoje. Neprisimeinu, kad jie būtų kada nors kon-

gęs trio, kuris sėkmingai koncertuoja, savo repertuare turėdamas labai vertingų kompozicijų. Amerikiečių muzikos kritikai (pvz. J. Lelan) palankiai ir šiltai įvertina šio trio grojimą. Chicagoje jie koncertuos pirmą kartą. Galėsime pasidžiaugti geru kamerinės muzikos koncertu, tuo labiau, kad šiam koncertui yra parinkta tikrai gera programa: H. Purcell, G. F. Telemann, J. S. Bacho ir G. F. Handelio kamerinės muzikos kūriniai. Bacho ir Handelio vardai ir jų muzika dažniau girdima, tačiau Henry Purcell kompozicijos platesnei visuomenei labai mažai žinomos. Henry Purcell (1659—1695) yra vienas žymiausių anglų kompozitorių. Savo amžininkų nepažintas, tik vėliau "atrastas" ir dabar skaitomas genijaliu savo laikotarpiu kompozitorium. Mirė kaip ir Mozartas labai jaunas, vos 35 metų amžiaus sulaukęs. Parašė daug operų, psalmių, kantatų ir labai vertingų kamerinės muzikos kūrinių.

Kamerinė muzika paprastai rašoma nedideliu instrumentų skaičiui, kurių tarpusavio santykis pagrįstas lygiateisium savarankiškumui.

Kuomet klausysimės šio koncerto, girdėsime trijų instrumentų, moderniškai tariant, "dialogą", kuriame nė vienas instrumentas nepirmaus, o visi bus lygūs "pokalbio" dalyviai. Kiekvienas instrumentas turi savo melodinę liniją, kuri, susiliedama į bendrą ansamblio harmoniją, suteikia veikalui darnumą ir vieningumą. Šiam koncerto girdėsime Purcello,

Kęstutis Trimakas, SJ, "Laiškų Lietuviams" vyr. redaktorius.

Dabartiniu metu jis su savo sūnumi pianistu ir smuikininku kun. V. Valkavičium yra įstei-

DARBAS BE IŠKILMINGŲ REZOLIUCIJŲ

Bruno Markaičio, SJ, žodis, atidarant Lietuvių foto archyvą Jaunimo centre, Chicagoje, vasario 26 d.

Neretai dideli dalykai gimsta be iškilmingų rezoliucijų, be kongresų ir plačiai nuskambėjusių deklaracijų. Neretai vieno žmogaus idėja, drąsa ir ištermė įgyvendinti pradeda naują tikrovę, kuri savo svarba ir verte bei ją lydintiu kūrybingu derlingumu išsivysto į didelio masto vienatę, kurio nauda ir įtaka siekia toli ir plačiai.

Šiandien esame tokio įvykio akivaizdoje. T. Al. Kezys, lankydamasis Philadelphiaj 1966 m. balandžio mėnesį, tenkščių foto mėgėjų susirinkime iškėlė mintį ir reikalą steigti Lietuvių foto archyvą. Matydamas lietuvių foto mėgėjų nuosirdžias ir nuolatines pastangas fiksuoti lietuviškosios veiklos įvykius, jis siūlė surinkti šios plačiašakės veiklos fotografinę medžiagą (negatyvus) ir ją sukrauti archyve, kur ji būtų priinama ypatingai tiems, kurie ieško dokumentuotų šaltinių lietuviškojo kultūrinio gyvenimo reprezentacijai.

Girdima balsų, kad dabar gyvai ir konkrečiai diskutuojamas Lietuvių informacijos centro steigimas. Toks Centras, bendradarbiaudamas su jau esamais

taip vadinamą, "Aukso Sonatą F-dur", susidedančią iš trumpų 5 dalių. Instrumentų virtuoziškumo arba pirmavimo šitokioje kamerinėje muzikoje vengiama. Ji pasižymi intymumu ir nuotaikos žaismingumu ir įvairumu.

Šis muzikos ir poezijos vakaras žada būti patrauklus ir gražus, kaip pavasaryje pražydusio sodo kampelis, kurį verta pamatyti ir juo pasigrožėti.

Pasaulio lietuvių archyvų, Lietuvių muzikologijos archyvų, su M. K. Ciurlionio galerija, su Foto archyvu, gal dar su būsimu Rašytojų archyvu, savaime aišku, galėtų labai efektingai paskleisti lietuviškosios kūrybos vaisius platesniuose horizontuose.

Tėvo Kezio mintis rado pritarimo ne tik Philadelphiaj, bet taip pat New Yorke, Baltimorėje ir pačioje Chicagoje. Mes džiaugiamės, kad jo mintį lydėjo jo iniciatyva, jo kompetentingų draugų entuziazmas ir pagalba.

Todėl LFA (Lietuvių foto archyvas) šiandien turi jau daugiau kaip 500 istorinės reikšmės negatyvų. Jie sudėti chronologine tvarka. Pradėta tvarkyti kartoteka. Sudarinėjamas žymesnių asmenų vardynas, kuriame bus lengva rasti tą asmenį liečiančius vaizdus. Planuojama paruošti kartoteką vietovardžiams.

LFA renka ir spalvotas skaidres; ypatingas dėmesys kreipiamas į lietuvių menininkų darbus.

Bendradarbiais kviečiami visi lietuvių fotografai ir foto mėgėjai. Archyvo globėjai — lietuvių tėvai jėzuitai. Archyvo patalpos pramatytos naujuose Jaunimo centro praplėtimo planuose. LFA žada rengti lietuvių foto parodas, pravesti pašnekesius, iliustruojant juos spalvotomis skaidrėmis ir t. t.

Geršniam ir pilnesniam vaizdui susidaryti padeda ir šiaudieninė foto paroda, kuri rodo jau turimą istorinį turą ir nepaprastą galimybes ateičiai, nes tūkstančiai ir tūkstančiai labai vertingų fotografijų užmir-

Pavasariniai ir vasariniai siuntiniai 1967 metams

Iš daugelio specialiai sudarytų mūsų siuntinių 1967 metų pavasariui ir vasarai siūlome du, kurie yra labai praktiški, už žemą kainą ir į juos yra įtraukta viskas, kas labiausiai reikalinga Jūsų artimiesiems.

Zinoma, taip pat kiekvienas siuntėjas gali sudaryti dovanų siuntinį savo nuožūra, pasinaudodamas mūsų kainoraščiu.

Moteriškas (1967).

Nailoninis su diržu itališkas lietaškas, 3 yd. vilnonės angliškos kostiumo medžiagos, 4 yds. puikios suknelės medžiagos, 1 komplektas nailoninių apatinių rūbų 2 p. geriausios rūšies nailoninių kojinių, 1 šilkinė gėlėta skarelė, 1 nailoninė skarelė, 12 specialiai parinktų namų darbui adatų, 2 špūlės labai stiprių siūlų, 1 trumpom rankovėm megstukas.

Kaina \$75.00.

Vyriškas (1967).

Itališkas nailoninis su diržu dėvimas lietaškas, 3 1/2 yds. angliškos vilnonės kostiumo medžiagos, 2 nailoniniai v. marškiniai, 1 terylinio kaklaraištis, 1 komplektas apatinių rūbų, 2 p. nailoninių arba vilnonių kojinių, 12 įvairaus dydžio adatų, 2 špūlės labai stiprių siūlų, 3 jardi vilnonės paltui medžiagos.

Kaina \$75.00.

Jungtinis moteriškas 1967 ir vyriškas siuntinys

Kainuoja \$135.00.

Tebesiuočiamė ir visus kitus mūsų anksčiau skelbtus siuntinius dar vis už tą pačią kainą.

Automobilius, dviračius, motociklus, suvamas mašinas, svaiginamus gėrimus, tabaką ir maistą (sov. gamybos) pristatome iš kooperatyvų Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

Persiuočiamė ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius.

BALTIC STORES LTD. (Z. JURAS)

421, Hackney Road, London, E. 2., England
Seniausia šioje srityje lietuvių firma, greitas ir garantuotas pristatymas.

Atstovai:
A. Kusinskis, 167 College Str., Sudbury, Ont., Canada.
L. Radzevičius, R. R. 2. Port Arthur, Ontario, Canada.

Galime pervedi ir pinigų, už ką gavėjas turi teisę pasirinkti kas Jam patinka iš specialių krautuvių.

tos guli stalčiuose ir skryniuose. — Padėk mums, Viešpatie, esantiems valdžioje ir turintiems atsakomybės, taip dirbti, kad šis mūsų darbas būtų vertas Tavo dieviškojo palaiminimo. Padėk mums, kad laisvė, kuria mes džiaugiamės ir naudojames šiam krašte, būtų visų mūsų stropiai saugojama, branginama, ir ginama.

Prel. J. Kučingis

Lietuviškas Restoranas — METROPOLIS

6588 So. Western Ave., Chicago. — Tel. 476-9009

Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šnicelis ir kt. didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoj jaukiąj nuotaiką galėsite praleisti laika, skaniai pavaišyti ir atsigalvinti.

Savininkai PETRAS IR ANTONINA KAUSAI

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
NAUJŲ PARDAVIMAS — VARTOJAMŲ TAISYMAS
GREITAS pataravimas — GARANTUJA — KREDITAS.
2412 WEST 71st ST, CHICAGO, ILL. 60629, TEL. — 471-2446

PADIDINTAS DIVIDENDAS VISOM TAUPYMO SĄTOM.

4 3/4% On savings accounts
5 1/4% on investment bonus

NUO SAUSIO MĖN. 1 d., 1967
Sąskaitos apdraustos iki \$15,000
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.

3240 SO. HALSTED STREET
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS, TAIPGI ORO VESINTUVAI, SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 So. Western, PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Selmadieniais nuo 12 iki 5 val. vak.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
MARCH — KOVO 2, 3, 4 D. D.

BISQUIT THREE STAR COGNAC	Fifth \$5.29
COEUR DE FRANCE GRANDE FINE CHAMPAGNE COGNAC	Fifth \$4.29
DE PERRIER NAPOLEON IMPORTED FRENCH BRANDY	Fifth \$3.39
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth \$4.89
STOCK IMPORTED	
Dry or Sweet VERMOUTH 30 Oz. Bottle	\$1.69
VIN D'OR IMPORTED FRENCH GRAPE WINE	Fifth \$3.39
SABER IMPORTED PORTUGAL CARBONATED ROSE	Fifth \$2.19
POPULAR BRAND of Creme de Menthe, Creme de Cacao, or Peppermint Schnapps	Fifth \$2.79
SOUTHERN COMFORT 100 Proof LIQUEUR	Fifth \$4.09
LABATT IMPORTED CANADIAN BEER	
Case of 24—12 oz. Bottles Plus Deposit	\$5.49

434

ON INVESTMENT SAVINGS ACCOUNTS

- ASSETS OVER \$29,000,000.00
- RESERVES OVER \$2,000,000.00
- 70 YEARS SAFE
- LARGE FREE PARKING LOT

ALBERT J. AUKERS, PRESIDENT

where people make the difference

DISTRICT SAVINGS
3430 SOUTH HALSTED • CHICAGO, ILLINOIS 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, 9 - 4;
Thursday, 9 - 8; Friday, 9 - 6; Saturday, 9 - 1; Wednesday closed.

DEKORAVIMAS
IS VIDAUS IR IS LAUKO
Kilimai ir apmušti baldai valomi
J. RUDIS Tel. CLiffside 4-1050

Kultūrinė Kronika

• **Ekskursija į Lietuvį katalikų mokslo akademijos VII suvažiavimą Europoje.** Suvažiavimas, kaip žinome, įvyks š. m. rugpjūčio 23–27 d. Huttenfelde, Vokietijoje. Ekskursiją organizuoja LKMA New Yorko židinys. Iš New Yorko išvyksta rugpjūčio 5 d. Ekskursijos maršrutas: New Yorkas, Kopenhaga, Viena, Salzburgas, Heidelbergas, Paryžius, Amsterdamas, Londonas, New Yorkas. Kaina vienam asmeniui \$864. Pirmenybė rezervuoti vieta, įmokant 25%, teikiama LKMA nariams ir jų šeimoms iki III.12. Po kovo 12 d. galės registruotis ir nariai. Kreiptis raštu: Rev. Walter C. Jaskevics, SJ, President, New York Chapter LRCAAS, Fordham University, Box AA, Bronx, New York 10458.

• **Vyto Valaičio nuotraukų knyga "Casals".** Garsiajam ispanų čelistui Casals švenčiant 90-tąjį savo gimtadienį Grossman leidykla išleido jo senatvės dienų nuotraukų albumą. Visos nuotraukos darytos jauno ir nelaimingai eismo nelaimėje žuvusio garsaus lietuvių fotografo Vyto Valaičio. Šios Casals nuotraukų knygos kaina \$3.50. Amerikiečių spauda šį Valaičio muzikinio genijaus nuotraukų albumą pabrėžtinai paminėjo. Ir "Chicago Daily News" šeštadienio kultūriniam priede "Panoramoj" Vyto Valaičio Casals portretai buvo aptarti kaip šios rūšies geriausi po to, kai prieš kelerius metus garsusis fotografas Samuelis Antekas padarė dirigento Toscaninio nuotraukas.

• **Prof. Z. Ivinskis apie Baltus 17-tame amžiuje.** Lietuvių istorikas prof. Zenonas Ivinskis, profesorijaujantis Bonos universitete, Vakarų Vokietijoje, vasario 14 d. Bonos universiteto didžioje auditorijoje skaitė viešą paskaitą "BALTI KLAUSIMAS 17-me AMŽIUJE". Panašias paskaitas organizuoja universiteto senato komisija, tiriant Rytų erdvės istoriją vokiečių istorijos žvilgsniu (Die Geschichte des Ostseeraumes im Blickpunkt der deutschen Geschichte).

• **Naujas rusų rašytojos veikalas prasiskverbė pro geležinę uždangą.** Prieš 10 metų buvo didelė sensacija, kai B. Pasternako romano "Dr. Živago" rankraštis pasiekė Vakarų Europą ir čia pirmą kartą buvo atspausdintas. Po to panašūs įvykiai jau ėmė kartotis, liudydami, kad pačioje Rusijoje, nekaltant jau apie pavergtas tautas, kuriama ir tokia literatūra, kuriai partijos kontroliuojamoje spaudoje tenai neįmanoma išvysti pasaulio šviesos. O štai ir vėl šiandieninė naujiena: Italijoje pasirodė rusų rašytojos Eugenijos Ginsburg knyga "Kelinis sūkuris", kurioje vaizduojama moterų kalinių bausių likimas sovietinėse kalėjimuose ir Sibiro ištremime. Autorė visa tai pati išgyveno, pradėdama kalinės kelią dar Stalino siautėjimo metais.

• **Šešių savaičių meno studijos Balzeco Lietuvių kultūros muziejuje.** Dėstytojai pakviesti dail. Juozas Mikelevičius, Kristina Bulotaitė ir Alvydas Bičiūnas. J. Mikelevičius dirbs su vyresniųjų grupę pirmadienį vakarais nuo 7 iki 9 val., pradeda kovo 13 d. K. Bulotaitė vadovaus jaunimo grupei, kurios pamokos bus nuo 7 iki 9 val. vak. penktadieniais, pirmoji pamoka kovo mėn. 10 d. Mokyklinio amžiaus pačių jauniųjų grupę pamokas turės šeštadieniais nuo 10 val. 30 min. ryto iki 12 val. 30 min. popiet, darbą pradeda kovo mėn. 11 d. Jauniausius mokys dail. Alvydas Bičiūnas. Registracijos ir informacijos reikalais kreiptis į muziejų nuo 1 val. iki 4 val. 30 min. popiet, telef. VI 7-2441.

• **Edvardo Valaičio akvarelinių darbų tapybos paroda Balzeco Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje (4012 Archer Ave.)** atidaroma kovo mėn. 5 d., 7 val. vak. Parodoje išstatomas 16 dailininko paveikslų. Dailininkas, kaip akvarelistas, yra jau plačiai žinomas, dažnai iliustraciniais šios rūšies jo darbais puošėsi ne vienas Amerikos laikraštis ar žurnalas. Valaičio paroda muziejuje tęsis iki balandžio 6 d. Lankymo valandos nuo 1 val. popiet iki 4 val. 30 min. visos septynios savaitės dienas.

Dail. Edv. Valaitis, kurio akvarelinių paroda kovo 5 d. atidaroma Balzeco Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje.

Šešiasavaičių dailės studijų Balzeco kultūros muziejuje, Chicagoje, dėstytojai (iš kairės į dešinę): Alvydas Bičiūnas, Kristina Bulotaitė, Juozas Mikelevičius ir muziejaus įsteigėjas bei savininkas St. Balzecas, Jr. Nuotr. Kazio Norvilo

• **Didelis informacinis leidinys apie Lietuvą.** Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakčiai besiruošiant, veiksniai ir pavienės organizacijos užsimojo išleisti anglų kalba įvairių informacinių studijų ir leidinių apie Lietuvą. Viena iš pirmųjų organizacijų, kuri pradėjo rūpintis išleisti tokį veikalą, yra Lietuvos Nepriklausomybės fondas. Fondas užsimojo paruošti išsamų, dokumentuotą veikalą apie Lietuvą, kuris būtų pagrindinis informacijos šaltinis Amerikos politikams, žurnalistams ir mokslininkams. Veikalas perteiks Lietuvos proistorę, didingą praeitį, nepriklausomybės laikotarpį, rezistenciją prieš bolševikus ir načius ir išsiviję pastangas atgauti Lietuvos nepriklausomybę. Veikalas bus per 500 puslapių, savo formatu bus panašus į Smetonos monografiją. Leidinio redaktoriais ir vienas iš autorių dr. Albertas Gerutis sau paskirtą dalį jau paruošė. Taip pat ir kiti autoriai, įsipareigoję parašyti atskirus skyrius, darbą yra įpusėję. Kiti autoriai yra prof. J. Puzinas, prof. J. Jakštas, Lietuvos diplomatinės šefas S. Lozoraitis ir dr. A. Budreckis. Lietuvos Nepriklausomybės fondas daro žygius, kad šis veikalas pasirodytų Lietuvos nepriklausomybės 50 metų minėjimo išvakarėse.

• **Dail. Jonas Rimša grįžo iš Pacifiko.** Dail. Jonas Rimša, nepakeldamas nepalankaus jam

klimato, apleido Tahiti salą. Iš ten laivu aplankė Naująją Zelandiją, Australiją ir daugelį

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmadienį ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PK 6-8998

MOVING
perkrausto baldus iš arti ir toli

A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60632. Tel. RE 7-7083

CHICAGOS PONIOS IR PANELES.

Nereikalingi plaukai sunaikinami atsargiai, efektingai, ekonomiskai! Pasauli garsus metodus vartojamas, pripažintas visų daktarų. Lūpos, žandai, skruostai, antakiai, kakta, rankos, kojos.

Kankintis vias gyvenimą su nereikalingais plaukais, tai jau per daug. Laikas tik pasunkina padėti, kiekvienas odos ligų gydytojas tai žino.

Kodėl laukti? Tuoj skambinkit DE 2-6631 ir pasikalbėkite.

Elektrologistė — JANINA POCS, Marshall Field Annex Bldg., 25 E. Washington St. Suite 1420

salų. Tačiau Tahiti, kaip Pacifiko perlas, paliko jam neišdildomą įspūdį, nors ir gerokai pakenkdamas jo silpnai sveikatai. Dailininkas tačiau laimingas, kad galėjo realizuoti savo ilgų metų svajonę. Iš ten Rimša atsivežė naujų kūrinių eskizų, kuriuos žada išbaigti Santa Monicoj, Calif., kur ketina ilgesnį laiką apsistoti.

• **Z. Arlauskaitė - Mikšienė** teatrino darbo sukaktis. Zuzana Arlauskaitė - Mikšienė, nusipelniusi lietuviškos scenos veikėja, gyvenanti Detroite ir šioje kolonijoje retu ryžtu bei įkarščiu palaikanti teatrinių veikimų, šį rudenį sukęs 60 metų nenuilstamo darbo sukaktį. Tai bus pirmoji lietuvių scenos istorijoje panašios reikšmės sukaktis. Z. Arlauskaitė - Mikšienė

SIUVIMO MASINOS

BERNINA • NECCHI • ELNA • PFAFF • KENMORE (Sveicariškos, vokiškos, itališkos, japoniškos, Singer ir kitos). Talsome parduodame ir nuomojame prieina momis kainomis ir sąlygomis. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dailis, pritaikome pagal skonį kabinetus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiestuose. Parduodame ir taisome dulkių siurblius.

B & B SEWING MACHINE CO.
4214 S. Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. 927-0044; 927-0045.
Vedėjas Arvydas M. Dikinis

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauštyti pavetkšly rėmai. Pritaikinti pavetkšlyms skelbimų rėmai metalu apliet rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginial 7-7258-59

nė savo laiku yra dirbusi Kau-ratūros premija už geriausią katalikiškos minties veikalą, liečiantį šiuo dienų žmogaus problemas. Premija norima paskatinti katalikų autorius kelti katalikiškos minties aktualumą prieš plintantį menkiavertės komikų ar kriminalės literatūros tvaną.

Lietuviška vaikų klubo "Graži usias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai"

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. - GR 6-9758
JADVYGA ir - JUOZAS BARTKUS, Savininkai

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas Executive Secretary

4 3/4% ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5% ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues, Thurs, Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visu moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų

LIETUVIŲ ISTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO
A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 3/4% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. \$1 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKI 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMAID ir KETVI 9 v. r. iki 9 v. v. ŠEŠTADI 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiadi. uždaryta

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsistoti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
• Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PASKOLOS
perkant namus daromos ilgiems terminams ir pereinamais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Artesian Restaurant
2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

• Skanūs valgiai
• Geras patarnavimas
• Puiki atmosfera

PIETOS \$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SEDIMŲ VIETŲ

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atdara vakarad. iki ketvirtadi. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktadi. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto

NAUJI LEIDINIAI

• **Pranas Naujokaitis, ŽYDINGOS DIENOS.** Premijuotas romanas. Lietuviškos knygos kiubo leidinys, 1967 m. Apilankas P. Jurkauskas. Kaina 250 psi., 7 1/2 x 5 1/2 inč. formato, kaina \$3.50, gaunama "Drauge".

Tai šešioliktąjį "Drauge" romano konkursą laimėjęs romanas, Lengvai skaitoma ir giedrios nuotaikos knyga, vaizduojanti nepriklausomas Lietuvos laikotarpį lietuviškojo kaimo butyje. Impresionistiniu sodrumu piešiamas saulėtai Sūduvos lygumų peizažas, kuriame plūša į naują ir laisvą gyvenimą pasinešęs modernėjantis ir pažangos siekiantis lietuviškasis kaimas. Skaidraus upelio papras tumu srįvantis romanas įvykiai prasideda laisvos Lietuvos kūrimosi dienomis ir baigiasi pirmuoju bolševikmečiu. Vyresniesiems romanas bus kone savų atsiminimų pynė, o jaunimui — kaip tėvų žemės lengva, akvarelinių spalvų nuotrauka.

• **LITUANUS, Lithuanian Quartely / Fall 1966.** Žurnalas leidžiamas anglų kalba. Žurnalo redaktoriai: T. Remeikis, Rimvydas Šilbajoris, Vyt. S. Vardys ir R. Vaštokas. Metinė prenumerata \$3.00. Adresas: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Illinois 60690, USA.

Naujo numerio pirmuoju straipsniu duodamas Vytauto Kavolio svarstymas apie Dievo vietą ir Dievo sąvoką Algimanto Mackaus poezijoje. Straipsnis užvardintas "Faith in Exile". Spausdinamas Kosto Ostausko vienaveiksmio "Duobkasiai" ištraukos vertimas. Jonas Vėlaikis rašo apie lietuvių literatūrą okupuotoje Lietuvoje — "Lithuanian Literature under the Soviets". Su atitinkamais redakcijos komentarais bei pastabomis skelbiamas Antano Venclovo atsiminimų gabalas iš lietuvių grįžimo Vilniui dienų. Numeris iliustruotas Leono Urbono tapybos darbų nuotraukomis. Pastabų ir komentarų skyriuje du straipsniai: "Lysenko in Lithuania" ir "An English — Speaker Studies Lithuanian". Pastarasis parašytas amerikiečių kalbininko Williamo R. Schmalstiego, čia pasakojančio, kaip jis susidomėjo lietuvių kalba, kaip ją studijavo Pensilvanijos universitete ir kaip jis ir toliau domisi lietuvių kalbos problemomis. Knygų skyriuje recenzuojama Algirdo Landsbergio ir Clark Mills redaguota lietuvių dainų antologija anglų kalba "The Green Linden" ir Mykolo Vaitkaus "Tvanas" (The Deluge), anglų kalba išleistas Maryland Books. Užsklandai duodama L. Dambriūno parengta Jan Otrębskio baltistikos darbų bibliografija.

• **LAISKAI LIETUVIAMS, 1967 m., sausio mėn., nr. 1.** Naujo numerio akcentinė tema: "Ar Dievas yra miręs?" Kaip veikia įvairios žmonės ši, dabar vieno kito populiarinama frazė, trumpai atsako visa eilė užklausų skaitytojų, o platesnį — istorinį ir filosofinį frazės turinį atskiru straipsniu aiškina K. Trimakas, S.J. Apie istorinės svarbos jėzuitų suvažiavimą interview formoje pasakoja tėvas Bruno Markaitis, S.J. Sesuo M. Jurgita duoda pluoštą naujų savo eilėraščių, liudijančių viltingą poetės brendimą. Įdomi ir kita įprastinių žurnalo skyrių medžiaga, kas kartą įvairiai ir naujai atrenkama.

• **SKAUTŲ AIDAS, 1966 m., lapkričio mėn., nr. 9.** Lietuvių skautų ir skautėlių laikraštis. Vyr. redaktorius v. s. Antanas Saulaitis, Old Colonial Road, Oakville, Conn. 06779, USA. Administratorius Kazys Česna, 58 Providence St., Worcester, Mass. 01604, USA. Žurnalas mirgėte mirga skautiškos veiklos nuotraukomis, straipsnių temomis liečia daugiausia praktiškąją skautų veiklą. Tačiau netrūksta ir bendresnių pasiskaitymų, sakysim, šį kartą rašoma apie Donelaitį, apie elgimąsi prie stalo, apie pašto ženklus ir kt.

• **Ant. Vaičiulaitis, GLUOSNIŲ DAINA.** Padavimai. Išleido Juozas Kapočius 1966 m. Iliustravo Telesforas Valius. Knyga 128 psi., 8 1/4 x 5 1/2 inč. formato, kaina \$2.50, gaunama ir "Drauge".

Nors antrine savo antrašte knyga ir vadinama padavimais, tačiau leidinys nėra padavimų knyga įprastine taposakine prasme. Čia yra paties autoriaus išgalvotos istorijos, su padavimais turinčios tik tiek bendro, kad yra perpintos vienokiu ar kitokiu pasakišku motyvu, nugrimstančios į nostalgikiškai mėlynas praeities tolybes, tai vėl išneriančios į herojiškiasias ar net humoristines šių dienų buitės poringas.

A. Vaičiulaičio stilius ir šioje knygoje visur kupinas ano tobulai išieškoto sidabrinio skambėjimo, pagaunančio skaitytoją kaip neatsiklausoma mulini spalvų nuotrauka.

Naujo "Lituanus" viršelis, pieštas Vytauto O. Virkaui.

Telesforo Valiaus pieštas A. Vaičiulaičio knygos viršelis.

zika. Pats žodis rašytojo yra taip branginamas, taip reikiama vietą atrenkamas, kad juo grožiesi, kaip netikėtai atkasta auto sarge gyvajame lietuvių kalbos pilkapyje.

"Gluosnių daina" pažymėta 1966 metų išleidimo data, mums primenančia paties Antano Vaičiulaičio 60 metų sukaktį. Džiugu, kad knyga liudija rašytojo plunksnos gajumą, tokį ryškų ir užtikrintą jos braižą.

• **ATEITIS, 1967 m., sausio mėn., nr. 1.** Lietuvių katalikiško jaunimo žurnalas, eina nuo 1911 m. Redakcija: korespondencija — Indrė Damušytė, reportažas — Saivinja Gedvilaitė, jaunių / jaunučių skyrius — Gediminas Naujokaitis, vyresniųjų moksleivių skyrius — Antanas Sabalius. Redakcijos adresas: "Ateitis", 80-23 85th Drive, Woodhaven, New York 11421. "Ateitis" yra Moksleivių ateitininkų sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoj \$5.00, susipažinimui prenumerata \$3,

garbės prenumerata \$10.00, visur kitur laisvąjame pasauly \$3.00. Administratorius: Kazys Vainius — "Ateitis", 64-09 56th Road, Maspeth, New York 11378. Spaudos darbus atlieka Tėvų pranciškonų spaustuviė Brooklyne.

Pirmasis naujosios, iš Chicago į New Yorką persikėlusios, "Ateities" numeris daro neblogą įspūdį. Žurnalas kiek mažesnio formato negu anksčiau, tačiau puslapiai išplanuoti skoningai, daug nuotraukų iš ateitininkų moksleivių ir aplamai lietuviškojo jaunimo veiklos. Atrodo, jog naujoji redakcija stengiasi, kad "Ateities" puslapius savo raštais labiau užpildytų patys moksleiviai ar jaunieji studentai. Apsčiai medžiagos ir patiems jauniausiems, pereinančiams iš "Eglutės" į "Ateitį". Skaitytojams ir bendradarbiams patrauklus dalykas jaunųjų autorių aprašai ir nuotraukos prie straipsnių. Šio numerio medžiaga įdomiai įvairi: eilėraščiai, įspūdžiai iš stovyklų

ir kursų, kalbotyra, modernieji šokiai, komunizmas ir Amerikos jaunimas, korespondencijos ir kt.

• **PIKMYN JAUNIME.** Toronto moksleivių ateitininkų leidžiamas neperiodinis laikraštėlis, spausdinamas rotatorium, nr. 23, 1966 m., gruodžio mėn. Spausdino Algis Puteris ir Eugenijus Girdauskas, iliustravo piešiniais Vytautas Pranaitis ir Algis Žabas. Leidinys yra gražus mūsų jaunimo veiklos ir kūrybos bandymų liudytojas. Rašinėliai ateitininkiškomis ir aplamai jaunimo temomis, duodama taipgi poezijos, prozos, rašoma apie madas, astrologiją, žodžiu — skaityti nenuobodu.

• **VYTIS.** Official Organ of the Knights of Lithuaniai, February, 1967, Vol. 53, No. 2. Žurnalas spausdinamas anglų ir lietuvių kalbomis. Šį kartą minima Vasario 16, duodama vyčių veiklos aprašai. Redaguoja Irene K. Stankus, 2520 W. 68th Str., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata \$4.00.

7
DRAUGAS, šeštadienis, 1967 m. kovo mėn. 4 d.

LIETUVIAI KUNIGAI PASAULYJE

pasaulyje būta 1,663 lietuviai kunigai. Iš jų Lietuvoje priskaitoma apie 800, Italijoje 33, Vakarų Vokietijoje 22, Anglijoje 7 ir kitose Europos kraštuose 16. Daugiausiai lietuvių kunigų laisvame pasaulyje dirba JAV — rašo "Pasaulio lietuvis", leidžiamas LB valdybos. Pagal naujausius statistikos duomenis, pateiktus kun. Kęstučio Zemaičio Clevelande JAV-se, 1965-66 metų laikotarpyje visame Australijoje 8 ir Afrikoje 2.

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Kopyčios:

4605 - 07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7 - 1741 - 2

4330 - 34 South California Avenue

Telefonas LA 3 - 0440 ir LA 3 - 9852

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYCIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 West 63rd STREET

Telef. PROspect 8 - 0833 PROspect 8 - 0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPYČIOS

2533 West 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

Tel. GR 6-2345 - 6

Tel. TO 3-2108 - 09

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO

MR. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR

MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų

Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3 - 6335

Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET

2314 W. 23rd PLACE

Tel. REpublic 7-1213

Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

3807 S. LITUANICA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

Tel. YArds 7-3401

ANTANAS M. PHILLIPS

3854 S. HALSTED STREET

10821 S. MICHIGAN AVE.

Tel. YArds 7-1911

Tel. COMmodore 4-2228

POVILAS J. RIDIKAS

8319 S. LITUANICA AVE.

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL.

Tel. YArds 7-1138 — 1139

Tel. OLYmpic 2-1003

JURGIS F. RUDMIN

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL.

7909 STATE RD. OAKLAWN, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1003

Tel. 636-2320

LAWN FUNERAL HOME

Sigmund J. Sutkus

7909 STATE RD. OAKLAWN, ILL.

Tel. 636-2320

Tel. 636-2320

Earn More at Standard Federal

5 1/4%

1 Year Savings Certificate

New at Standard Federal! Requires \$10,000 minimum investment.

4 3/4%

Passbook Savings

Earnings paid and compounded four times a year. No minimum. No time requirements. Additions can be made in any amount.

New Higher Insurance Limit

Certificates and Passbook accounts now insured to \$15,000 by the Federal Savings and Loan Insurance Corporation, a permanent agency of the U.S. Government.

ASSETS \$105,000,000 RESERVES \$10,000,000

Passbook savings in by the 10th of the month earn from the 1st.

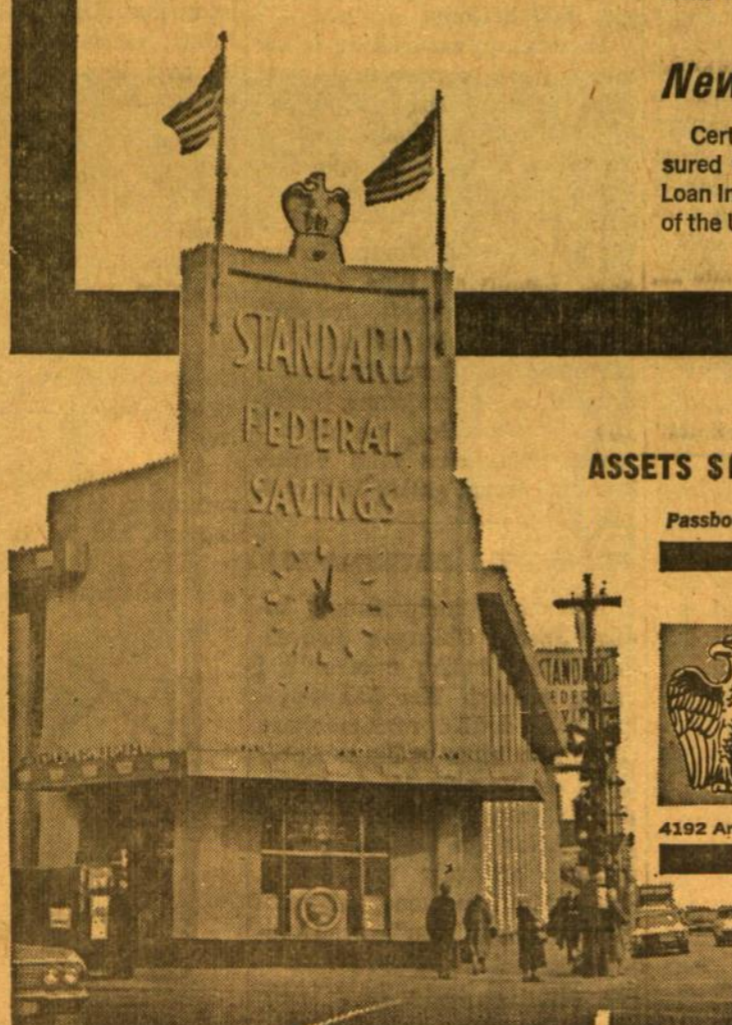
ChicagoLand's Strongest

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone: VI 7-1141

HOURS
Mon., Thurs. 9-8 / Tues., Fri. 9-4
Sat. 9-12 / Wed. Closed

Perskaite Draugą. duokite kitiems pasiskaityti.

Spygliai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

KAM PRIKLAUSO LOVA

Anais dar unriniais laikais žurnalistas Obolėnas parašė straipsnį apie švabą ir jo lovas. Straipsnyje visu rimtumu buvo iškeltas klausimas dėl lovos nuosavybės, nes buvo svarstoma, ar lova tarnauja švabui, ar švabas lovai. Panašios mintys iškilė ir bekalbant Spygliuose apie įvairias garbingas sąskaitas, rezidencijas ir akcijas. Ne vienas skaitytojų pareiškė, kad esą ko tie Spygliai dabar nori iš jo rezidencijos, kurią jis taupydams įsigijo, ir ko tie Dygliai badosi dėl sąskaitų, kurias jis gražiai, konjakėlio ir arbatos nemaišydamas, sukrovė. O taip sakant, mes niekada neiekinome namų, nes kur tu žmogus be namų cepelinus valgytum, arba kur, kotletų prisikirtęs, ant sofos filosofškai atsipūstum. Be taupymo knygelės ir to žalio dolerėlio, kaip žmogus kokį alaus stiklą išgijo-

lijono, maždaug kaip dr. Razmos fonde". Žodžiu, lordas doleris negali pakęsti tokių žmonių, kurie jam nevergauti, ir todėl Spygliai kaip tik ir gina žmogų nuo vergijos doleriui, vis primindami žmogui, kad jis nuopantį nutruktų, kad pirktų pirktų knygas ar paveikslus, kad aukotų, kad to buožės dolerio vergijos atsikratytų bent iki to laiko, kol Amerikos aukščiausias teismas paskelbės įstatymą, kad dolerius mirštant galima į grabą pasiimti.

Spygliai ne pinigą ir ne akcijas niekina, bet gelbsti žmogų, kad jis nors kartais nutruktų nuo namų ir pinigų vergijos, kad išeitų kaip žydai iš Egipto nelaisvės.

Va, vienas žmogėnas atsisakė laikraščio, esą jis pirkęs namus ir nebeturi laiko skaityti. Tai gi, jau tas žmogus pilnai namams priklauso ir tarnauja, kaip švabas lovai. Arba kitas nebeskaito laikraščio, kad prumerata doleriu pakilo. Ir ką tu žmogus gali pasakyti, doleris kaip anais laikais baurus rusų žandaras žmogui spaudą draudžia. Tai kaipgi Spygliai prieš tokį dolerį nepasisakys.

Tai gi, šis mūsų rašinys ir yra skirtas pasvarstyti, kam priklauso namai ir pinigai, ar jie priklauso žmogui, ar žmogus jiems, kaip švabas lovai.

Šis žmogus jo didenybę dolerį verčia savo tarnu. Šiam žmogui jo didenybę doleris yra geras tarnas.

tumei, arba iš namų į kokį parengimą išskaktumėi. Doleris ir namai yra didžiai mirtingam žmogui naudingi, ką čia ir kalbėti, bet mes tik kėlėme klausimą, kaip ir tas a. a. Obolėnas, kam priklauso lova? Ar namas priklauso žmogėnui, ar žmogėnas namui; ar doleris žaliasis priklauso žmogui, ar žmogus dolerėliui švelniajam. Sako, kad švabas neguldavo į lovą dienomis, o tik naktimis, dienomis jis gulėjo šalia lovos, kad per greit matrasų nenugulėtų. Tai gi ir mes svarstome, kam priklauso žmogus.

Tavo skolininkas yra toks žmogus, kuris nuolat nori gyventi tavo mintyse.

Mes džiaugiamės, kad žmogui priklauso namas, bet ginaime žmogų nuo namo, kad šis vargšą žmogelį pasiglemžia ir niekur jo nebeišleidžia. Kai namai pačiumpa žmogelį, įduoda į rankas plaktuką ir teptuką ir jo didenybę namas sako: "Tu, žmogėnai, niekše, niekur nesitrauk nuo manęs, kalnėk ir šūruok mano šonus, niekur neik nuo manęs, niekur nesiveržk į jokius susirinkimus ir parengimus, tu man priklausai ir apie mane turi lenciūgėlį ar mikitą šokti". Tai gi Spygliai ir gina žmogų nuo namų nevalios ir sako, kad va, žmogus priklauso namams, kaip tas švabas lovai.

Lygiai taip pat ir su Jo Zalenybe doleriu. Juk jis šaunus lordas, bet jei jis nebetarnauja žmogui, o žmogus jam, tai jau Spygliam tik pareiga gelbėti žmogėną nuo tokios ubagystės. Jei ponas doleris sako: "Tu priklausai man ir prašau man jokių laikraščių neskaityti, knygu nepirkti, niekur neaukoti, nes aš Didybė doleris noriu pas tave padoriai ir šiltai gyventi ir noriu, kad tu mano daugystę didintum. Noriu, kad tavo knygelėje mūsų vis daugėtų ligi mi-

BENDRUOMENĖS NARIO PAREIGOS

Jau pradėdama ruošti LB tarybos rinkimams gegužės 6-7d. Be abejo, kiekvienas lietuvis turi stengtis, kad LB gyvuotų, todėl yra keletas labai svarbių punktų, kuriuos turi kiekvienas atsiminti.

1. Niekada nemokėk solidarumo mokesčio.
2. Niekada neateik į susirinkimus, o jei kada ateitum, tai būtinai pasivėlink.
3. Neprisimk jokių pareigų, nes tada negalėsi kitų kritikuoti. Jei per nelaimę nebegalėtum išsisukti nuo pareigų, tada stenkis nedirbti, o paskui atsistatydink, kad įeitų kandidatas.
4. Visada tylėk, kai svarstomi kokie klausimai, bet kai jau padarys sprendimą, sakyk, kad viskas kvailai sugalvota ir tu jau seniai sakei, kad reikia taip ar kitaip daryti.
5. Jeigu kas padaro kokį pasiūlymą ir jei matai, kad nebeišvengsi pateikimo į kokį komitetą, tai sakyk, kad tam dalykui padaryti yra laiko ir atidėkime kitam kartui.
6. Nedalyvauk niekur ir ne-kandidatuok niekur, o paskui sakyk, kad niekur nėra tokių nepajėgių darbuotojų, kaip tavo apylinkės valdyboj.

YRA ŠALIS

Yra šalis, kurios netekom,
Ir visa baigės be kancios —
Vaikai mūs angliškai jau sneka
Dar su lukštu prie apačios.

Čia doleriai apjieja žmones,
Bet sausos dėžės rinkliavos.
Žodžiu, šita šalis maloni
Ir tėvelius supikliavos.

Tave tik sodėm jau vaisina,
Kai dar nueisi į svečius,
Aprodo blizgančią mašiną,
Jei neturi pats panašios.

Tėvynės meliės sunkią našta,
Kaip ubagas nešiau ilgai.
Dabar lengviau — jau meliė mažta,
O vis didėja pinigai.

Ten tėviškėje vakars šiltas —
To vakaro širdy nebėr —
Eini lyg būrmeri pripiltas
Tu Wuertzburger arba Sinclair.

At atmeni, kada į guolį
Saulutė prašė vakarai,
O čia prieš bosą tu parpuoli
Ir normas dvigubas vari.

Kaip upės vandens mintys teka —
Tėvynė nieko nepadės.
Dėk pinigų tik į pancėką,
Nubraukęs galą pavardės.

O pilietybės mielas raštas,
Kurį taip igijau ūmai —
Gal dovanos gimtasis kraštas,
Kada sugrius ir čia namai...

Įvairių mokesčių lietus labai žmogų išplauna.

OKUPACIJOS IR MIRTYS

"Tiesa" vasario 4 d. rašo:
"Fašistinė okupacija, skaudžiai palietusi visą kraštą, nutraukė ir kūrybinę mintį. Šimkus pačiame jėgų žydėjime stauga apsirgo ir 1943 m. spalio mėn. 15 d. mirė".

Tai gi dėl tos raudonos fašistinės okupacijos visai jauni iš tarybinės santvarkos iškelia Cvirka, Nėris, Mozūriūnas, Kobilinskas ir eilė kitų. Ir sakyk, kad "Tiesa" nežino, nuo ko miršta žmonės.

Taip pat nebe prie gyvųjų galima priskaityti ir Ant. Miškinį kuris š. m. "Pergalės" 1 nr. rašo:

Vėl jis girdi — dainuoja kareiviai:
Saldatiški...
Bravy rebutuški...
Našy žony
Ružja zarežony.

NAUJŲ LAIKŲ PIRSLYS

"Dirvos" vasario 20 d. laidoje rašoma, giriant R. Stakauską: "Kuklus, niekadods neišsišokas, savo mintis, pasiūlymus ramiai išdėstas, pasakys atvirą žodį niekam nepataikaudamas, nieko neužgaudamas. Aktyvus susirinkimuose, siegiose, punktualus, žodį laiką, ištvėringas pasižadėjimuose".

Tikrai nuosirdžiai piršliaujama, ir, reikia manyti, Romas, jei nevedęs, galės greit išeiti į žentus.

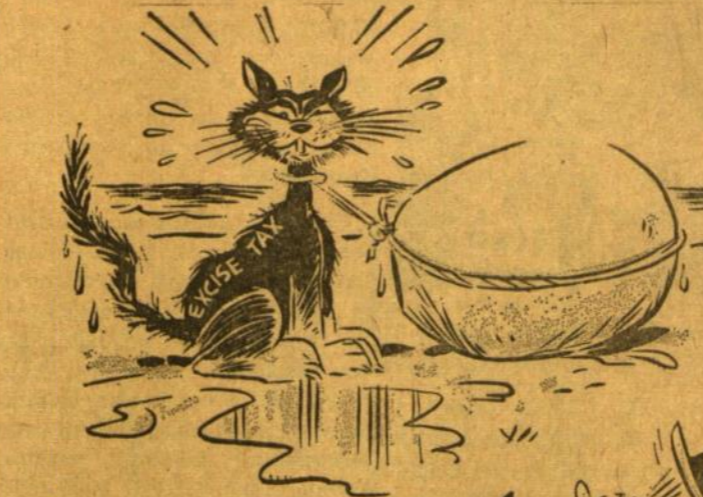
"NEBEMATAU KITOS IŠEITIES"

"Nebematau kitos išeities. Anksčiau ar vėliau turėsiu prašyti savo gerą draugą kun. dr. P. Celišų išmokyti mane taip karštai pasimelsti, kad jeigu jau niekas kitas, tai bent pats Pranas užpaugotų mūsų spaudą ir mūsų kultūros raidą pirmiausia nuo tų burtų, nuo tokio putoto, tokio pasibaisėtinio, stačiai klaikaus tuščiažodžiavimo".

Br. Raila,
"Dirva", 1966 m. lapkr. 14 d.
Ir kas gi galėtų nelinkėti, kad toji karšta malda nebūtų išklausyta.

— Žmonės retai pastebi tavo senus drabužius, jeigu tu esi pasipuošęs šypsena.

— Žmogus, kuris pastebi, kad klydo, yra išmintingasis šian dien, negu buvo vakar.

Būtų gera, kad kas nors tą pajamų mokesčių katina su tuo akmeniu paskandintų, bet kol taip nėra pilietis galisi, kad jis nedavė daugiau Lietuvių Fondui ar Balfui, tada mokesčių katinas nebūtų tiek suėdęs.

MODERNUSIS SAPNININKAS

Visi pageidauja sapnininkų, nes kas gi norėtų, kad sapnai nueitų niekais ir negalėtum jais pasinaudoti savo geresnės ateities labui. Tai gi išėjo tokia knyga "Lucky Gypsy Fortune Teller and Dream Book", lietuviškai tai būtų "Cigonės laimės spėjimai ir sapnų knyga". Joje pavyzdžiui rašoma:

Jeigu mergaitė sapnuoja, kad ji valgo raugintus agurkėlius, tai reiškia, kad ją pabūčius senbernis. Jeigu jaunas vyras sapnuoja raugintus agurkus, tai reiškia, kad jį įsimylės senmergė ir pastatys į rūgščią ir pačiumpamą poziciją.

Sapnuoti česnaką, reiškia, kad pateksi į ginčus ir paslapčių atidengimo poziciją.

Sapnuoti žiogus tai reiškia, kad susirgsi.

Sapnuoti, kad patekai į pavojų reiškia, kad netrukus vesi. Žinoma, be sapnų yra ir ženklų.

— Išmintingas mato toliau ir žvakės šviesoje, negu kvailys saulėje.

— Šių laikų jaunimas namų ligesiu serga tik tada, kai jis yra namuose.

LIETUVIŲ KALBOS SVARBA

Chicagos "Sun Times" dienraštyje vasario 23 d. buvo išspausdintas toks skelbimas: "Rupūže, please call me in the daytime" (t. y. skambink dieną). Na, ir kas gali sakyti, kad lietuvių kalba nėra reikšminga ir didžiojoje spaudoje.

ISTIKIMAS ALVUDO ŽYGININKAS

Kaip žinome, beveik ant visų Chicagos autobusų yra reklaminiai skelbimai, siūlą gerti konjaką ar skacių. Vienas pilietis, per vėlav atvykęs į kultūrinį Alvudo pavakarį, pareiškė: "Aš laukiau autobuso, kuris neturėtų ant savo užpakalio degtinę reklamuojančių skelbimų, nes negaliu, kovodamas už blaivybę, tokiais autobusais važinėti. Kol autobusas be šnapso reklamatos atėjo, teko palaukti".

Prisipažinimas

"Aš pažinau nemažai žmonių, kurie visai negėrė degtinės, o senatvėje jiems ne tik rankos drebėjo, bet ir jų galva į vieną ar kitą pusę svyrinėjo. Dar ir dabar, kai išgeriu, praeina rankų drebjimas. Kūnas, rodos, išsitiesina, krūtinėje šilčiau, lengviau alsuoti. Svarbiausia — ir kojos palengvėja. Kartais tada ir į moterų pusę pasižiūriu".

Ad. Vilainis, "Seno bartenderio pasakojimai"

PRASMINGA ILIUSTRACIJA

Teisiant aštuonių slaugių žudiką Speck, Chicagos dienraščiui išsidėjo žudiko nuotrauką ir pirmą puslapį. Kai kas teigė, kad toks žudiko reklamavimas tik kursto kitus žudikus. Aprašydamos Vasario 16 d., "Naujienos" vasario 21 d. išsidėjo irgi ne kokią ten lietuvišką nuotrauką, bet taip pat žudiką Speck. Kitų nuomone, tai prasmingas "Naujienu" pasirinkimas, nes jei šitokį vyrą turėtume, kuris iš karto, kaip pasakojo, muša po aštuonis, tuoj bolševikai būtų iš visur išvyti.

Spyglininkai guodžiasi

— Kenosietis rašo: "Kenosha turi nemažai viengubių, bet pas juos trūksta "darnos". Ar negalėtų Spygliai ir Dygliai padėti jiems surasti tą "darną" Suvalkų trikampyje, kaip tai daro Kanados viengubiai".

"Kenoshojie yra karingų džen-telmenų. Vienoje užiegoje susikivirčiojo du lietuviai. Vienas jų savo nuomonę paryškino antausiu. Prisistatė policija, norėjo sumti muštąjį, bet mušėjas užsistojo, pareiškėdamas, kad muštasis yra jo draugas, ir prašė aną paleisti. Policija, matydama tokį džen-telme-niškumą, sulauktytąjį paleido".

— Dyguldagis save atviram laiške p. l. Smielauskienei rašo: "Perskaitęs jūsų pasirašytą pranešimą apie "Buvusių Tėsių gimnazijos auklėtinių suvažiavimą", įdėtą "Drauge" 1967. II. 2. nr. 27, labai nudžiugau, nes, kiek pamenu, ir aš esu ta gimnazija lankęs ir jai, jei neklystu, baigęs — bene 1926 metais. Iš to pranešimo aiškėja, kad, jei pasisektų tu metu Chicago atvykti, manęs, kaip ir kitų, lauktų iniciatyvinio komiteto ruošiamos malonios staigmenos suvažiavimui, nekaltant jau apie gali-

mybes atjauninti senas pažintis. Bet ir labai nustebau dėl vienos to pranešimo užuominos: "Iniciatyvinio komiteto ryšininke visus susidomėjusius suvažiavimu prašo susirūšti su ja". Mielai į tą suvažiavimą keiliausiu, bet vieno dalyko tikrai nemoku ir nemokėsiu kaip padaryti, t. y., susirūšti su ryšininke".

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— Pulgis Andriūšis Australijos "Mūsų Pastogėje" rašo, kaip jis ieškojo kuklaus lietuvių ir pagaliau lyg jau buvo užtikęs, bet štai kas įvyko: "Emiau sėkti vietos spaudą. Kol jau sekiau, buvo visai aišku. Nuopelnai, padėkos ir praeitame numeryje padėkos sąrašė praleistų pavardžių atitaisyti su atsiprašymais arba apgalvestavimais, praleistos ir paskui papildomai paskelbtos pavardės savininko padėka redakcijai už padėką. Padėka už cemento šiupelį, už staltiesę, pyragą, rinkles vieno lango užuolaidoms, netikrą žulkį, svogūnų pyne. Vadinasi, kai nustoji sėkti spaudą, vėl neišiki".

Tad vieną dieną ir klausiu savo redaktorių, ar tas lietuvis, kuris padovanojo svogūnų pyne ir už tai gavo viešą padėką spaudoje, dar yra laikytinas kukliu eliniu lietuviu.

— Nnnne, — sako pasikrapštes viršugalvį redaktorius. — ne labai kuklus elinins, ypač atsižvelgiant į tokią iškilmingą padėką spaudoje, šis viešas aktus suteikia dėkojamam asmeniui tam tikro bendruomeninio svorio bei autoriteto, išskirtia jį iš elinių rikiuotės".

Domėjimasis knygoms

Raštai baigtų supelyti, Jei ne ta gudri pelytė — Šitam užkampy knygyno Jį šeimynai išaugino. Čia jų turtas, čia jų kraitis — Kokios gardžios riebios raidės!

Ir visa šeimyna domis, Ar išeis dar vienas tomas. — Fabijūnas

MEDICINOS FAKULTETE

Išęs profesorius klausia grupės studentų:
— Na, kaip einasi daryti aklosios žarnos operaciją?
— Aklosios žarnos? Mes manėme, kad reikia daryti žmogaus pomirtinį skrodimą, — atsakė studentai.

— Gerai pasiruošęs žmogus yra toks, kuris padaro tą pačią klaidą nesijaudindamas.

"Reikalinga turėti gana kietą, neįbrėžiamą odą, kad metai po metų galėtum tikėti žmogaus gerumu".

Dr. A. Liulevičius

DVIGUBAS ATLYGINIMAS

Vyras po vidurnakčio pirštų galais įslenka butan. Tamsoj papipila smūgiai ir piktas moters balsas. Po kiek laiko moteris atsikvošė:

— O, juk tamsta ne mano vyras!

— Ai, varge, tai dabar antrą kartą viską turėsiu iš naujo pergyventi nuo savo žmonos, — išsigando vėlyvasis.

PAGRINDAS SKIRYBOM

— Pone teisėjau, aš prašau skyrybų su savo žmona.
— O koks jūsų skyrybų motyvas?
— Žmonos žiaurumas. Kai ji pradeda kasti aplink namą sniegus, tai nuo šio triukšmo aš visai negaliu užmigti.

Šis paveikslas yra žinomo dail. Cecil Wakefield, išryškina alkoholio geriančiojo būdą. Šį kūrinių atsuntė vienas sveikstas veikėjas ir geradarys visiems, kurie ne per daug entuziazmo rodo žingsniuoti giros keliu.

RŪKymo PROBLEMAS

Kasmet amerikiečiai išleidžia 8 milijonus dolerių už tam tikrą prekę ir, numesdami jos nenaudotą dalį, išieškoja 2 bil. dol. Kas gi ta prekė? Tai cigaretės, kurių kasmet surūkoma daugiau 500 milijonų.

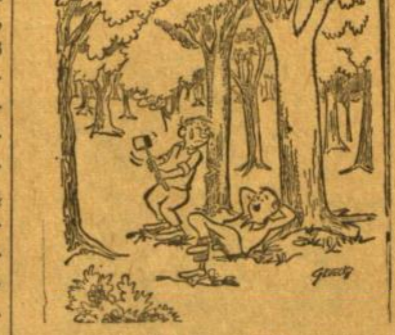
Iš rūkytojų nesurūkytųjų ir numestųjų į šalį ketvirtadalių cigarečių galiukų būtų galima suklijuoti šešių milijonų mylių ilgumo cigaretę, kuri apie 240 kartų apjuostų Žemės rutulį.

Kažkoks M. J. Vercoe susirūpino tokiu išlaidumu. Jo kelias pasiūlymų tilpo "Saturday Review" žurnale. Jis siūlo visą tabaką sudėgti cigarečių fabrikuose ir dūmus uždaryti į mygtukais operuojamas purkštuvines skardelės, panašias į moterų plaukams lako purkšles. Purkštuvai galėtų būti įvairių kontūrų ir spalvų.

Pagal Vercoe, rūkytojas, norėdamas traukti dūmą, galėtų pritaikyti filtrą prie purkštuvo, kitą galą prisidėti prie burnos, paspausti mygtuką ir... traukti į plaučius. Rūkydami galėtų pasirinkti įvairiaspalių filtrų: mėtų, mentolio, kavos, citrinos ir panašiai.

Autorius toliau rašo: "Rūkoriai irgi eikvoja daug dūmų, ne vien numesdami nuorūkas, bet šnekučiuodamiesi ir ranka mėsikuodami, kitaip tariant, ne vietas laiką rūkydami. Visi tokie dūmai iš rūkstančios cigaretės, jei nepasiekia rūkančio gomurio, yra tikras eikvojimas, ir jie visam laikui dingsta atmosferoje".

Purkštuvinė rūkymo sistema sutauptų visus dūmus, garantuotų, kad jie, tūkriami, visi patektų į rūkoriaus plaučius, kur padarytų daugiausia naudos.

— Matai, jeigu nekerti tai ir akiedros neklika.

Melžėjos ir generolai

Chicagieškė "Vilnis" vasario 24 d. rašo apie Aukščiausiąją sesiją Lietuvoje:

"Pertraukos metu prezidentas Paleckis supažindina su deputatais. Pastebėjau, kad vienos pusmžės moters krūtinė nusagstyta medaliais ir įvairiaspalviais kaspinais.

Tokias dekoracijas teko matyti tik ant aukščiausių pasižymėjusių generolų uniformų. Paleckis išskleidė mano abejones tardamas:

"Susipažinkite, tai šauniau-sia mūsų Respublikoje karvių melžėja!"

Tai gi, generolu atžymėta ne piena duodanti karvė, bet melžėja, pagal pavyzdį, nes Lietuvoj dekoruoja ne darbininką, bet jo vyriausiąją melžėją "Tarybų Sąjungą".